

SPIS TREŚCI:

1. WPROWADZENIE	4
1.1. PRZEDMIOT, CEL, ZAKRES MERYTORYCZNY PROGNOZY	4
1.2. PODSTAWY OPRACOWANIA ORAZ WYKORZYSTANE MATERIAŁY	4
2. INFORMACJA O ZAWARTOŚCI, GŁÓWNYCH CELACH PROJEKTOWANEGO DOKUMENTU ORAZ JEGO POWIĄZANIACH Z INNYMI DOKUMENTAMI.	8
2.1. OBSZAR OPRACOWANIA I JEGO AKTUALNE ZAGOSPODAROWANIE	8
2.2. CHARAKTERYSTYKA ZAMIERZEŃ PLANISTYCZNYCH.....	11
2.3. POWIĄZANIA PROJEKTOWANEGO DOKUMENTU Z INNYMI DOKUMENTAMI	13
3. INFORMACJA O METODACH ZASTOSOWANYCH PRZY SPORZĄDZANIU PROGNOZY	13
4. PROPOZYCJE DOTYCZĄCE PRZEWIDYWANYCH METOD ANALIZY SKUTKÓW REALIZACJI POSTANOWIEŃ PROJEKTOWANEGO DOKUMENTU ORAZ CZĘSTOTLIWOŚĆ JEJ PRZEPROWADZANIA	14
5. OKREŚLENIE, ANALIZA I OCENA ISTNIEJĄCEGO STANU ŚRODOWISKA ORAZ POTENCJALNE ZMIANY TEGO STANU W PRZYPADKU BRAKU REALIZACJI PROJEKTOWANEGO PLANU.....	14
5.1. STAN ZASOBÓW ŚRODOWISKA	14
5.1.1. <i>Ukształtowanie powierzchni terenu.....</i>	<i>15</i>
5.1.2. <i>Budowa geologiczna</i>	<i>15</i>
5.1.3. <i>Warunki hydrogeologiczne</i>	<i>16</i>
5.1.4. <i>Warunki górnicze.....</i>	<i>19</i>
5.1.5. <i>Powierzchnia ziemi i gleby</i>	<i>20</i>
5.1.6. <i>Wody powierzchniowe.....</i>	<i>20</i>
5.1.7. <i>Uwarunkowania klimatyczne.....</i>	<i>22</i>
5.1.8. <i>Walory krajobrazowe.....</i>	<i>23</i>
5.1.9. <i>Zabytki.....</i>	<i>24</i>
5.1.10. <i>Warunki florystyczno-faunistyczne.....</i>	<i>24</i>
5.1.11. <i>Zasoby przyrodnicze i ich ochrona prawna.....</i>	<i>26</i>
5.1.12. <i>Powiązania przyrodnicze terenu z obszarami otaczającymi.....</i>	<i>29</i>
5.1.13. <i>Istniejące zagrożenia środowiska, a jego odporność na degradację i zdolność do samoregeneracji</i>	<i>31</i>
5.2. POTENCJALNE ZMIANY STANU ŚRODOWISKA W PRZYPADKU BRAKU REALIZACJI PROJEKTOWANEGO PLANU.....	35
6. PROBLEMY OCHRONY ŚRODOWISKA ISTOTNE Z PUNKTU WIDZENIA REALIZACJI PROJEKTOWANEGO DOKUMENTU, W SZCZEGÓLNOŚCI DOTYCZĄCE OBSZARÓW PODLEGAJĄCYCH OCHRONIE NA PODSTAWIE USTAWY Z DNIA 16 KWIEŹNIA 2004 R. O OCHRONIE PRZYRODY	36
6.1. FORMY OCHRONY PRAWNEJ	36

6.1.1. Lasy ochronne	36
6.1.2. Grunty rolne i leśne	36
6.1.3. Zasoby wodne	36
6.1.4. Złoża kopalin	37
6.1.5. Klimat akustyczny.....	37
6.1.6. Walory krajobrazowe oraz dziedzictwo kulturowe	39
6.1.7. Flora, fauna i mykobiota	40
6.1.8. Obiekty chronione w myśl ustawy o ochronie przyrody	42
6.1.9. Obszary cenne przyrodniczo a nie objęte ochroną.....	42
7. CELE OCHRONY ŚRODOWISKA USTANOWIONE NA SZCZEBLU MIĘDZYNARODOWYM I KRAJOWYM ORAZ SPOSOBY, W JAKICH TE CELE I INNE PROBLEMY ŚRODOWISKA ZOSTAŁY UWZGLĘDNIONE PODCZAS OPRACOWYWANIA PROJEKTU PLANU	43
8. USTALENIA PROJEKTU MIEJSCOWEGO PLANU ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO W ODNIESIENIU DO STRATEGICZNEGO PLANU ADAPTACJI DLA SEKTORÓW I OBSZARÓW WRAŻLIWYCH NA ZMIANY KLIMATU DO ROKU 2020 Z PERSPEKTYWĄ DO ROKU 2030.....	46
9. USTALENIA PROJEKTU MIEJSCOWEGO PLANU ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO W ODNIESIENIU DO UCHWAŁY NR V/36/1/2017 SEJMIKU WOJEWÓDZTWA ŚLĄSKIEGO Z DNIA 7 KWIETNIA 2017 R. W SPRAWIE WPROWADZENIA NA OBSZARZE WOJEWÓDZTWA ŚLĄSKIEGO OGRANICZEŃ W ZAKRESIE EKSPLOATACJI INSTALACJI, W KTÓRYCH NASTĘPUJE SPALANIE PALIW	49
10. PRZEWIDYWANE ZNACZĄCE ODDZIAŁYWANIE, W TYM BEZPOŚREDNIE, WTÓRNE I SKUMULOWANE, KRÓTKOTERMINOWE, ŚREDNIOTERMINOWE I DŁUGOTERMINOWE, STAŁE I CHWILOWE ORAZ POZYTYWNE I NEGATYWNE NA PRZEDMIOT OCHRONY OBSZARU NATURA 2000 ORAZ INTEGRALNOŚĆ TEGO OBSZARU, A TAKŻE NA ŚRODOWISKO	49
10.1. ODDZIAŁYWANIA ROZWIĄZAŃ PLANU NA ŚRODOWISKO: BEZPOŚREDNIE I POŚREDNIE, ŚREDNIO I DŁUGO TERMINOWE, STAŁE I CHWILOWE, WTÓRNE I SKUMULOWANE.....	50
11. STAN ŚRODOWISKA NA OBSZARACH OBJĘTYCH ZNACZĄCYM ODDZIAŁYWANIEM.....	52
12. TRANSGRANICZNE ODDZIAŁYWANIE NA ŚRODOWISKO	52
13. OBSZARY PROBLEMOWE	52
14. ROZWIĄZANIA MAJĄCE NA CELU ZAPOBIEGANIE, OGRANICZANIE LUB KOMPENSACJĘ PRZYRODNICZĄ NEGATYWNYCH ODDZIAŁYWAŃ NA ŚRODOWISKO MOGĄCYCH BYĆ REZULTATEM REALIZACJI PROJEKTOWANEGO DOKUMENTU, W SZCZEGÓLNOŚCI NA CELE OCHRONY OBSZARU NATURA 2000 ORAZ INTEGRALNOŚĆ TEGO OBSZARU	53
15. PROPOZYCJE ROZWIĄZAŃ ALTERNATYWNYCH DO ROZWIĄZAŃ ZAWARTYCH W MIEJSCOWYM PLANIE ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO	54
16. STRESZCZENIE W JĘZYKU NIESPECJALISTYCZNYM.....	56

SPIS RYSUNKÓW:

Rys. 1. Poglądowa mapa lokalizacyjna terenu objętego projektem miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego	9
Rys. 2. Poglądowa budowa geologiczna terenu opracowania	16
Rys. 3. Lokalizacja terenu objętego projektem MPZP na tle granic jednolitych części wód podziemnych oraz głównych zbiorników wód podziemnych	18
Rys. 4. Lokalizacja terenu opracowania na tle przebiegu granic złóż surowców mineralnych.....	19
Rys. 5. Lokalizacja terenu objętego projektem MPZP na tle zasięgów jednolitych części wód powierzchniowych (JCWP).....	22
Rys. 6. Lokalizacja terenu objętego projektem MPZP na tle obszarów chronionych w rozumieniu <i>Ustawy o ochronie przyrody</i>	28
Rys. 7. Lokalizacja terenu objętego projektem MPZP względem przebiegu korytarzy ekologicznych	30

SPIS TABEL:

Tab. 1. Obszarowe obiekty chronione w rozumieniu <i>Ustawy o ochronie przyrody</i> położone w odległości do 10 km od granic terenu objętego projektem MPZP (wg http://geoserwis.gdos.gov.pl).....	27
Tab. 2. Dopuszczalne poziomy hałasu w środowisku powodowanego przez poszczególne grupy źródeł hałasu, z wyłączeniem hałasu powodowanego przez starty, lądowania i przeloty statków powietrznych oraz linie elektroenergetyczne wyrażone wskaźnikami L_{DWN} i L_N , które to wskaźniki mają zastosowanie do prowadzenia długookresowej polityki w zakresie ochrony przed hałasem	38
Tab. 3. Charakterystyka typów oddziaływań.....	51

SPIS ZAŁĄCZNIKÓW MAPOWYCH:

Załącznik nr 1 Mapa prognozy oddziaływania na środowisko w skali 1:5 000

1. Wprowadzenie

1.1. Przedmiot, cel, zakres merytoryczny prognozy

Prognoza oddziaływania na środowisko została opracowana w celu określenia wpływu na środowisko planowanego sposobu zagospodarowania terenu objętego projektem miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego (MPZP) miasta Sosnowca dla północnej części Klimontowa, w rejonie ulic: majora Henryka Hubala-Dobrzańskiego, marszałka Edwarda Rydza-Śmigłego i 11 Listopada.

Wymagania dotyczące zakresu merytorycznego prognozy zostały określone w art. 51 ust. 2 *Ustawy o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko* (tekst jednolity Dz.U. 2018, poz. 2081).

Do wykonania prognozy zastosowano metodę analizy systemowej; opierającą się na tworzeniu modeli i stosowaniu hipotez jako podstawy rozważań.

1.2. Podstawy opracowania oraz wykorzystane materiały

Niniejszą prognozę sporządzono na zlecenie Urzędu Miejskiego w Sosnowcu z siedzibą przy alei Zwycięstwa 20.

Przy sporządzaniu niniejszej prognozy oparto się o następujące akty prawne:

- [1.2.1] Ustawa z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (tekst jednolity Dz.U. 2020 poz. 283);
- [1.2.2] Prawo ochrony środowiska z dnia 27 kwietnia 2001 r. (tekst jednolity Dz.U. 2019, poz. 1396);
- [1.2.3] Ustawa o ochronie przyrody z dnia 16 kwietnia 2004 r. (tekst jednolity Dz.U. 2020 poz. 55);
- [1.2.4] Ustawa o lasach z dnia 28 września 1991 r. (tekst jednolity Dz.U. 2020 poz. 6);
- [1.2.5] Ustawa o ochronie gruntów rolnych i leśnych z dnia 3 lutego 1995 r. (tekst jednolity Dz.U. 2017, poz. 1161);
- [1.2.6] Ustawa Prawo wodne z dnia 20 lipca 2017 r. (tekst jednolity Dz.U. 2020 poz. 310);
- [1.2.7] Prawo geologiczne i górnicze z dnia 9 czerwca 2011 r. (tekst jednolity: Dz.U. 2019, poz. 868);
- [1.2.8] Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 14 czerwca 2007 r. w sprawie dopuszczalnych poziomów hałasu w środowisku (tekst jednolity Dz.U. 2014, poz. 112);

- [1.2.9] Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 30 października 2003 r. w sprawie dopuszczalnych poziomów pól elektromagnetycznych w środowisku oraz sposobów sprawdzania dotrzymania tych poziomów (tekst jednolity Dz.U. 2019 poz. 1396);
- [1.2.10] Rozporządzenie Ministra Transportu, Budownictwa i Gospodarki Morskiej z dnia 25 kwietnia 2012 r. w sprawie ustalania geotechnicznych warunków posadawiania obiektów budowlanych (Dz.U. 2012, poz. 463);
- [1.2.11] Ustawa o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami z dnia 23 lipca 2003 r. (tekst jednolity Dz.U. 2018, poz. 2067);
- [1.2.12] Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 18 października 2016 r. w sprawie planu gospodarowania wodami na obszarze dorzecza Wisły (tekst jednolity Dz.U. 2020 poz. 282);
- [1.2.13] Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 09 października 2014 r. w sprawie ochrony gatunkowej roślin (Dz.U. 2014, poz. 1409);
- [1.2.14] Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 09 października 2014 r. w sprawie ochrony gatunkowej grzybów (Dz.U. 2014, poz. 1408);
- [1.2.15] Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 16 grudnia 2016 r. w sprawie ochrony gatunkowej zwierząt (Dz. U. 2016, poz. 2183).

Powyższe przepisy prawne dały podstawę do wydania szeregu rozporządzeń oraz podejmowania na ich podstawie uchwał w sprawie tworzenia określonego typu obszarów i obiektów oraz wprowadzania ochrony gatunkowej roślin i zwierząt. Stanowią one również podstawę do konstrukcji planów zagospodarowania przestrzennego.

Przy sporządzaniu niniejszej prognozy oparto się na następujących materiałach:

- [1.2.16] Opracowanie ekofizjograficzne dla miasta Sosnowca. Wyk. EKOID 2013.
- [1.2.17] Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego miasta Sosnowca. Załącznik do uchwały Nr 369/XXXI/2016 Rady Miejskiej w Sosnowcu z dnia 19 maja 2016 r.
- [1.2.18] Aktualizacja programu ochrony środowiska dla Miasta Sosnowca na lata 2017–2020 z perspektywą na lata 2021–2024. Wyk. FOR_ECO, Sosnowiec 2017.
- [1.2.19] Strategia rozwoju miasta Sosnowca do 2020 roku. Załącznik do uchwały nr 162/XII/07 Rady Miejskiej w Sosnowcu z dnia 24 maja 2007 roku. Sosnowiec 2007 r.
- [1.2.20] Śmiałek M. 2004. Dzielnice Sosnowca – zarys dziejów. Wyd. Muzeum w Sosnowcu, Sosnowiec.
- [1.2.21] Kondracki J. 2001. Geografia fizyczna. PWN, Warszawa.
- [1.2.22] Biernat S., Kryszowska M. 1956. Szczegółowa mapa geologiczna Polski, arkusz Katowice, skala 1:50 000 Instytut Geologiczny, Warszawa.

- [1.2.23] Biernat S. 1970. Objasnienia do Szczegółowej mapy geologicznej Polski, arkusz Katowice, skala 1: 50 000, Instytut Geologiczny, Warszawa.
- [1.2.24] Paczyński B. 1993-1995. Atlas hydrogeologiczny Polski, skala 1: 500 000, Część I i II. Państwowy Instytut Geologiczny, Warszawa.
- [1.2.25] Różkowski A., Rudzińska-Zapaśnik T., Siemiński A. 1997. Mapa warunków występowania, użytkowania, zagrożenia i ochrony zwykłych wód podziemnych Górnośląskiego Zagłębia Węglowego i jego obrzeżenia, skala 1:100 000, Państwowy Instytut Geologiczny, Warszawa.
- [1.2.26] Informator PSH Główny Zbiorniki Wód Podziemnych w Polsce, Państwowy Instytut Geologiczny Państwowy Instytut Badawczy, Warszawa, 2017.
- [1.2.27] Wagner J., Chmura A. 1997. Mapa hydrogeologiczna Polski, arkusz Katowice, skala 1: 50 000, Państwowy Instytut Geologiczny, Warszawa.
- [1.2.28] Karta informacyjna JCWPd nr 112 (www.pgi.gov.pl).
- [1.2.29] Karta informacyjna JCWPd nr 130 (www.pgi.gov.pl).
- [1.2.30] Gumiński R. 1948. Próba wydzielenia dzielnic rolniczo-klimatycznych w Polsce. Przegląd Meteorologiczny i Hydrologiczny 1: 7-20.
- [1.2.31] Matuszkiewicz J.M. 2008a. Regionalizacja geobotaniczna Polski, IGiPZ, Warszawa (dostęp online: www.igipz.pan.pl).
- [1.2.32] Matuszkiewicz J.M. 2008b. Potencjalna roślinność naturalna Polski, IGiPZ, Warszawa (dostęp online: www.igipz.pan.pl).
- [1.2.33] Tokarska-Guzik B., Zając M., Zając A., Urbisz A., Dajdok Z., Danielewicz W., Hołdyński C. 2012. Rośliny obcego pochodzenia w Polsce ze szczególnym uwzględnieniem gatunków inwazyjnych. GDOŚ, Warszawa, ss. 197.
- [1.2.34] Tokarska-Guzik B., Bzdęga K., Nowak T., Urbisz A., Węgrzynek B., Sajdok Z. 2015. Propozycja listy gatunków obcych które mogą stanowić zagrożenie dla przyrody Polski i Unii Europejskiej. Uniwersytet Śląski, Katowice, ss.178.
- [1.2.35] Cempulik P., Holeksa K., Holeksa H., Wojtczak J. 2007. Aktualizacja waloryzacji przyrodniczej Sosnowca, Wrocław-Bytom.
- [1.2.36] Cempulik P., Holeksa K. 2008. Przyroda Sosnowca. Polskie Towarzystwo Przyjaciół Przyrody „Pro Natura”, Urząd Miejski w Sosnowcu.
- [1.2.37] Urbisz A. Chronione rośliny naczyniowe Wyżyny Śląskiej. Centrum Dziedzictwa Przyrody Górnego Śląska, Katowice, ss. 277.
- [1.2.38] Babczyńska-Sendek B., Błońska A., Buła R., Cabała S., Hejduk-Michalska D., Hereźniak J., Kołodziejek J., Krajewski Ł., Krause R., Miłka J., Nowak T., Parusel J.B., Piwowarczyk R., Posz E., Siciński J.T., Spalek K., Szendera W., Urbisz A., Urbisz A., Węgrzynek B., Wika S., Wilczek Z., Zalewska-Gałosz J. 2012. Czerwona lista roślin naczyniowych województwa śląskiego. W: J.B. Parusel, A. Urbisz (red.). Czerwone listy wybranych grup

- grzybów i roślin województwa śląskiego. Raporty Opinie 6.2: 105-177. Centrum Dziedzictwa Przyrody Górnego Śląska, Katowice.
- [1.2.39] Kaźmierczakowa R., Bloch-Orłowska J., Celka Z., Cwener A., Dajdok Z., Michalska-Hejduk D., Pawlikowski P., Szczęśniak E., Ziarnik K. 2016. Polska czerwona lista paprotników i roślin kwiatowych. Polish red list of pteridophytes and flowering plants. Kraków, Instytut Ochrony Przyrody Polskiej Akademii Nauk. ss. 48.
- [1.2.40] Błońska A., Bula R., Cabała S., Hereźniak J., Kołodziejek J., Kompała-Bąba A., Krajewski Ł., Krause R., Malewski K., Michalska-Hejduk D., Parusel J.B., Romańczyk M., Siciński J.T., Sieradzki J., Spalek K., Węgrzynek B., Wika S., Wilczek Z. 2012. Czerwona lista zbiorowisk roślinnych województwa śląskiego. W: J.B. Parusel, S. Cabała, J. Hereźniak J., S. Wika (red.). Czerwone listy zbiorowisk roślinnych, mszaków i porostów województwa śląskiego. Raporty Opinie 6.3: 7-60. Centrum Dziedzictwa Przyrody Górnego Śląska, Katowice.
- [1.2.41] Ratyńska H., Wojterska M., Brzeg A. 2010. Multimedialna encyklopedia zbiorowisk roślinnych Polski. Uniwersytet Kazimierza Wielkiego, Bydgoszcz, wyd. multimedialne CD.
- [1.2.42] Parusel J. B., Skowrońska K., Wower A. 2007. Korytarze ekologiczne w Województwie Śląskim – koncepcja do planu zagospodarowania przestrzennego Województwa Etap I., CDPGŚ, Katowice.
- [1.2.43] www.sosnowiec.pl
- [1.2.44] www.bip.um.sosnowiec oficjalna strona miasta Sosnowca
- [1.2.45] <http://www.klimontow.na12.pl/> oficjalna strona dzielnicy Klimontów
- [1.2.46] www.rpwik.sosnowiec.pl
- [1.2.47] www.pgi.gov.pl
- [1.2.48] www.mapy.isok.gov.p
- [1.2.49] www.katowice.pios.gov.pl
- [1.2.50] www.geoserwis.gdos.gov.pl
- [1.2.51] www.katowice.rdos.gov.pl
- [1.2.52] <https://korytarze.pl>
- [1.2.53] www.beta.btsearch.pl (dostęp 12.2019)

2. Informacja o zawartości, głównych celach projektowanego dokumentu oraz jego powiązaniach z innymi dokumentami.

2.1. Obszar opracowania i jego aktualne zagospodarowanie

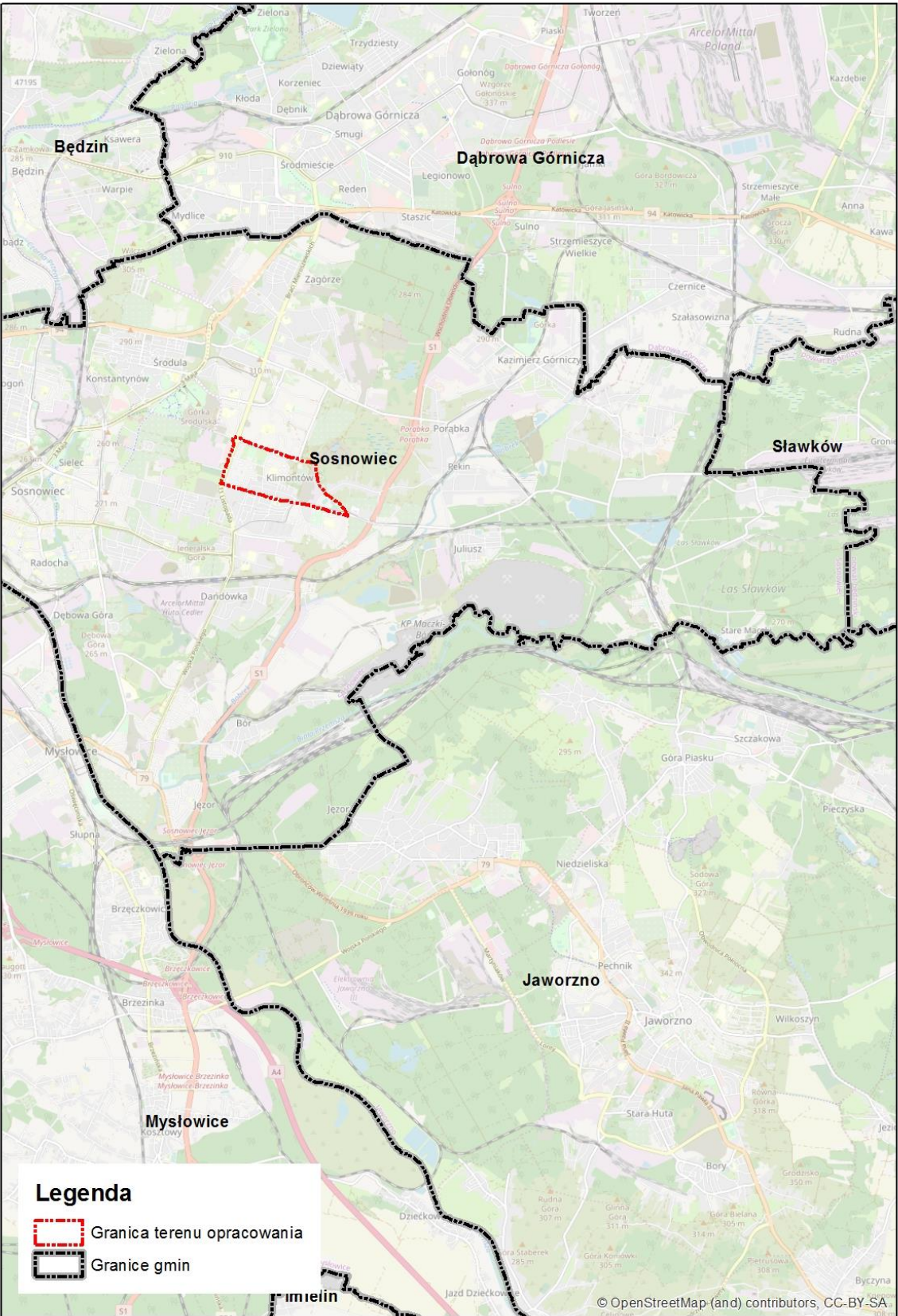
Teren objęty projektem miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego (MPZP) położony jest w środkowej części miasta Sosnowiec, w dzielnicy Klimontów.

Obszar opracowania zajmuje powierzchnię ok. 112 ha.

Granice terenu projektu planu wyznaczają:

- od północy – ulica marszałka Edwarda Rydza Śmigłego,
- od wschodu – rejon ulicy Jana Gacka,
- od południa – ulica majora Henryka Hubala-Dobrzańskiego,
- od zachodu – ulica 11 Listopada.

Poglądową lokalizację terenu objętego projektem miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego zobrazowano na rys. 1.

Rys. 1. Poglądowa mapa lokalizacyjna terenu objętego projektem miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego

Obszar objęty projektem miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego zlokalizowany jest w północnej części Klimontowa. Dzielnica ta obejmuje powierzchnię 6,13 km² (613 ha). Wchodzi w skład tzw. Jednostki Centralnej, wyróżnionej w *Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania miasta Sosnowca* [1.2.17].

Pierwsze historyczne wzmianki o Klimontowie (jako Klimuntowie) datują się na wiek XIII wiek. O wsi wspomina także Jan Długosz w księdze poświęconej uposażeniu biskupstwa krakowskiego, spisanej w latach 1440-1480. Nazwa miejscowości pochodzi od założyciela osady – Klimunta lub Klimuta (staropolskie wersje imienia Klemens). Aż do połowy. XIX w. wieś miała rolniczy charakter, istniał tu folwark, gorzelnia, browar i kuźnia. W latach 50. XIX stulecia w okolicy zaczął rozwijać się przemysł wydobywczy. Od 1856 roku, przez krótki czas, w Klimontowie funkcjonowała kopalnia rudy żelaza „Jacek”. Na rok 1898 datuje się rozpoczęcie budowy kopalni węgla kamiennego z dwoma szybami, która początkowo wchodziła w skład kopalni „Niwka”, a w 1908 roku usamodzielniała się pod nazwą kopalnia „Klimontów” [1.2.20]. Po roku 1945 KWK „Klimontów” okresowo występowała samodzielnie lub łączyła się z innymi kopalniami. Pod koniec swojego funkcjonowania wchodziła w skład KWK „Porąbka-Klimontów”. Kopalnia ta została zlikwidowana w 2000 roku.

Do zakończenia II wojny światowej na terenie opracowania istniało przykopalniane osiedle górnicze, część obszaru stanowiły użytkowane rolniczo. W latach 1947-1950 powstało istniejące do dziś osiedle domków fińskich, służące ograniczaniu powojennego problemu mieszkaniowego. W latach 70. XX w. rozpoczęła się budowa osiedla bloków z wielkiej płyty, stanowiącego w znacznej mierze zaplecze mieszkalne dla rozwijających się w regionie zakładów przemysłowych, w tym założonej w 1972 roku Huty Katowice.

Po 1945 Klimontów był gromadą w powiecie będzińskim, w 1954 roku otrzymał status osiedla miejskiego, a w 1967 r. uzyskał prawa miejskie. W latach 1967-1975 był samodzielnym miastem w powiecie będzińskim. W 1975 roku Klimontów utracił status miasta i został włączony w strukturę Sosnowca, jako jedna z dzielnic.

Aktualnie teren objęty projektem MPZP jest w zdecydowanej większości zagospodarowany i w znacznym stopniu zabudowany. W chwili obecnej nie występują tu zadrzewienia o charakterze leśnym, tereny rolne, brak tu także cieków czy zbiorników wodnych.

W części północnej przeważa zabudowa wielorodzinna z wielkiej płyty, zarówno wielokondygnacyjna, jak i niższa. Towarzyszy jej zabudowa usługowa, na którą składają się głównie obiekty handlowe, gastronomiczne, związane ze szkolnictwem i oświatą, ochroną zdrowia, rzemiosłem, sportem i rekreacją. Zlokalizowane są tu m.in.: Przedszkole Miejskie nr 40, Szkoła Podstawowa nr 46 im. J. Kiepury, Zespół Szkół Ogólnokształcących Nr 7, kryta pływalnia Klimontowskiego Centrum Aktywności Rodzinnej MOSiR, „orlik”, Komisariat III Policji, a także kościół parafialny pw. Najświętszej Marii Panny Różańcowej. W południowej części terenu opracowania występuje głównie zabudowa jednorodzinna mieszkaniowa, w tym osiedle domków fińskich, położone w rejonie ulic: mjr. Henryka Hubala-Dobrzańskiego, Łużyckiej, Gwiazdnej, Rewolucji 1905 roku, Walerego Wróblewskiego, Józefa Pomian Pomianowskiego, Zielonogórskiej, Łódzkiej i Katowickiej.

Pomiędzy zabudową występują m.in. tereny zieleni urządzonej, ciągi komunikacyjne, place i parkingi. Przy północnej granicy obszaru planu ulokowany jest Plac Papieski, na którym odbywają się uroczystości religijne oraz imprezy kulturalne i rozrywkowe. W części wschodniej przedmiotowego terenu ulokowane są ogrody działkowe ROD „Zagórze”. Ponadto na fragmentach obszaru objętego projektem planu występują tereny zieleni nieurządzonej. Większe powierzchnie zajmują one pomiędzy ulicami: Gwiazdną, Zielonogórską i 11 Listopada oraz ulicą Gwiazdną, mjr. Henryka Hubala-Dobrzańskiego i zabudową przy ul. Jana Gacka. Obecne są także na południowo-wschodnim fragmencie obszaru planu, na północ od ul. mjr. Henryka Hubala-Dobrzańskiego.

Obszar objęty projektem MPZP posiada dogodne połączenia komunikacyjne z innymi terenami w obrębie Sosnowca, jak również z miejscowościami ościennymi. Zapewnia je rozbudowana sieć dróg, w tym przebiegające przy jego granicach odcinki dróg o znacznym natężeniu ruchu, tj. ulice: 11 Listopada, marsz. Edwarda Rydza-Śmigłego oraz mjr. Henryka Hubala-Dobrzańskiego. Na układ komunikacyjny terenu składają się także drogi lokalne. Ponadto w południowo-wschodniej części obszaru opracowania, wzdłuż ul. mjr. Henryka Hubala-Dobrzańskiego od skrzyżowania z ul. Batalionów Chłopskich, przebiega linia tramwajowa. Zapewnia ona połączenie m.in. z Kazimierzem Górniczym i centrum miasta, gdzie jest możliwość kontynuowania dalszej bezpośredniej podróży do Będzina lub przesiadki na tramwaje innych linii, autobusy, minibusy czy pociągi.

2.2. Charakterystyka zamierzeń planistycznych

Aktualnie teren prognozy objęty jest jedynie częściowo obowiązującymi miejscowymi planami zagospodarowania przestrzennego. Dla fragmentów północno-wschodnich analizowanego obszaru obowiązuje MPZP przyjęty *Uchwałą Nr 649/XLVIII/98 Rady Miejskiej w Sosnowcu z dnia 26 marca 1998 r. w sprawie zmiany miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego dla 36 obszarów o numerach: 1, 8, 9, 11, 15b, 16, 17, 18, 25, 26, 30, 31, 32, 34, 35, 39, 41, 42 i 46, 43, 44, 49, 50, 51, 54, 55, 56, 57 i 57a, 58, 61, 64, 65, 69, 70 oraz 68, 68', 68'', w granicach miasta Sosnowca.*

W odniesieniu do obszaru objętego niniejszą prognozą zapisy powyższego dokumentu dotyczą obszarów nr 32 (pow. 5,5 ha, tereny ogrodów działkowych) oraz 56 (13,42 ha, wprowadzenie funkcji usługowo-produkcyjnej na terenie likwidowanej wówczas KWK „Porąbka-Klimontów”).

W projekcie przedstawionego do oceny projektu miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego ustalono następujące przeznaczenia terenów:

- **MN** – tereny zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej,
- **MN/U** – tereny zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej i usługowej,
- **MNn** – tereny zabudowy mieszkaniowej niskiej intensywności
- **MW** – tereny zabudowy mieszkaniowej wielorodzinnej,
- **MW/U** – tereny zabudowy mieszkaniowej wielorodzinnej i usługowej,
- **U** – tereny zabudowy usługowej,

- **UP** – tereny zabudowy usługowej – usług publicznych,
- **UKR** – tereny zabudowy usługowej – usług kultu religijnego,
- **US** – tereny zabudowy usługowej – usług sportu i rekreacji,
- **IE** – tereny infrastruktury technicznej – wodociągi,
- **ZP** – tereny zieleni urządzonej,
- **ZI** – tereny zieleni izolacyjnej,
- **ZD** – tereny ogrodów działkowych,
- **ZI/Kp** – tereny zieleni izolacyjnej i parkingów,
- **KDP** – teren placu publicznego,
- **KP** – tereny parkingów i garaży,
- **KD-Z** – tereny dróg publicznych – drogi zbiorcze,
- **KD-D** – tereny dróg publicznych – drogi dojazdowe,
- **KD-W** – tereny dróg wewnętrznych,
- **KD X** – tereny komunikacji – ciągi piesze.

Zapisy przedstawionego do oceny projektu MPZP w znacznej części utrzymują istniejące zagospodarowanie.

Do korzystnych dla środowiska skutków realizacji ustaleń planu zalicza się zachowanie oraz dalsze kształtowanie zieleni parkowej i izolacyjnej (jednostki: NN.4ZP, NN.7 ZP, NN. NN.34 ZI, NN.42 ZP, NN.52 ZP, NN.1 ZI, NN.27 ZI, NN.29 ZI, NN.49 ZI, NN.34 ZI, NN.2 ZI/KP, NN.2b ZI/KP). Przewiduje się także utrzymanie i poszerzenie terenu ogrodów działkowych (NN.51 ZD) poprzez zmianę dotychczasowego przeznaczenia ustalonego w obowiązującym mpzp (tereny usługowo-produkcyjne).

Zgodnie z ustaleniami projekt planu wprowadza się także przeznaczenie zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej (MN), mieszkaniowej wielorodzinnej (MW), mieszkaniowej niskiej intensywności (MNN), mieszkaniowej jednorodzinnej i usługowej (MN/U), mieszkaniowej wielorodzinnej i usługowej (MW/U), usługowej (U) oraz dróg publicznych – ulic zbiorczych (KD-Z) oraz dojazdowych (KD-D) na tereny dotychczas niezabudowane, biologicznie czynne, zajęte przez zielenią nieurządzoną i urządzonej (jednostki: NN.12 MW, NN.60 MN, NN.30 Mn, NN.11 MW, NN.56 MW, NN.50 MW/U, NN.2a U, NN.16 U, NN.40 U, NN.KD3 Z, NN.KD10 D). W przypadku fragmentów jednostek NN.50 MW/U i NN.56 MW realizacja zabudowy przewidziana jest w rejonie zlikwidowanych szybów kopalnianych. Kwestia ta została szerzej omówiona w rozdziale 15 niniejszej prognozy (Propozycje rozwiązań alternatywnych).

Zapisy projektu planu przewidują ponadto zmianę dotychczasowego przeznaczenia zagospodarowania terenu, wskazanego w obowiązującym MPZP, z funkcji usługowo-przemysłowej

na tereny dróg publicznych – ulic zbiorczych (NN.KD3 Z) oraz na tereny zabudowy mieszkaniowej wielorodzinnej (NN.50 MW, NN.56 MW, NN.KD3 Z).

2.3. Powiązania projektowanego dokumentu z innymi dokumentami

Miejscowy projekt planu zagospodarowania przestrzennego realizuje ustalenia zawarte w obowiązującym ustawodawstwie (wymienionym w pkt. 1.2).

Zapisy planu wraz z ograniczeniami i dopuszczeniami nie stoją w sprzeczności z polityką rozwoju miasta przyjętą na szczeblu lokalnym i określoną w takich dokumentach jak:

1. Strategia rozwoju miasta Sosnowca do 2020 roku. Załącznik do uchwały nr 162/XII/07 Rady Miejskiej w Sosnowcu z dnia 24 maja 2007 roku.
2. Plan Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Śląskiego 2020+ (przyjętego uchwałą Sejmiku Województwa Śląskiego Nr V/26/2/20016 z dnia 29 sierpnia 2016 r.).
3. Strategia Rozwoju Województwa Śląskiego "Śląskie 2020+" (przyjętej uchwałą Nr IV/38/2/2013 Sejmiku Województwa Śląskiego z dnia 1 lipca 2013 r.).

Plan uwzględnia również założenia ochrony środowiska gruntowo-wodnego określonego na szczeblu ponadlokalnym.

Ponadto w większości uwzględniono w jego zapisach wskazania zawarte w opracowaniu ekofizjograficznym dla miasta Sosnowca [1.2.16].

3. Informacja o metodach zastosowanych przy sporządzaniu prognozy

W czasie sporządzania prognozy oddziaływania na środowisko stosuje się różnorodne metody analityczne i waloryzacyjne. Aktualnie brak jest znormalizowanego nazewnictwa w tym zakresie. W niniejszym opracowaniu posłużono się między innymi następującymi metodami:

- **w zakresie opisu stanu środowiska** posłużono się metodami analitycznymi,
- **w zakresie prognozowania wielkości oddziaływania na środowisko** na etapie realizacji zmian miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego zastosowano prognozowanie przez analogie, biorąc pod uwagę analizy i badania obszarów o podobnych zagospodarowaniu terenu, charakterze i funkcjach.

Podczas sporządzania niniejszej prognozy nie napotkano znaczących trudności, wynikających z niedostatków techniki lub luk we współczesnej wiedzy, które przeszkodziłyby w identyfikacji zagrożeń oraz ocenie oddziaływania na poszczególne elementy środowiska zmian wprowadzonych do projektu MPZP.

4. Propozycje dotyczące przewidywanych metod analizy skutków realizacji postanowień projektowanego dokumentu oraz częstotliwość jej przeprowadzania

Jakość poszczególnych elementów środowiska takich jak powietrze, wody powierzchniowe czy wody podziemne na terenie województwa śląskiego, jak również w granicach miasta Sosnowiec, podlega monitoringowi prowadzonemu m.in. przez Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska (WIOŚ) w Katowicach. Z uwagi na zakres planu, ujęte w nim zapisy z zakresu ochrony środowiska oraz charakter wprowadzanych przeznaczeń terenów, za wystarczający uznaje się wspomniany powyżej monitoring prowadzony przez WIOŚ w Katowicach.

5. Określenie, analiza i ocena istniejącego stanu środowiska oraz potencjalne zmiany tego stanu w przypadku braku realizacji projektowanego planu

5.1. Stan zasobów środowiska

Stan środowiska na przedmiotowym terenie kształtowany jest nie tylko przez czynniki miejscowe, ale jest także wypadkową ich powiązań z otoczeniem.

Zgodnie z podziałem fizyczno-geograficznym Polski według Kondrackiego [1.2.21] teren objęty niniejszą prognozą znajduje się w zasięgu: prowincji Wyżyny Polskie (34), podprowincji Wyżyny Krakowsko-Częstochowskiej (341), makroregionu Wyżyna Śląska (341.1), mezoregionu Wyżyna Katowicka (341.13).

Obszar projektu planu położony jest w środkowej części Sosnowca. Teren opracowania w znacznej części jest już zabudowany. Sąsiaduje w większości z obszarami zabudowy: od południa głównie zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej, a od północy – wielorodzinnej. Za zachodnią granicą usytuowane jest centrum handlowe, stacja paliw oraz cmentarz parafialny. Tereny biologicznie czynne położone są głównie za wschodnią granicą i w rejonie granicy południowo-zachodniej obszaru planu. Na powierzchnie biologicznie czynne przedmiotowego terenu składa się przede wszystkim obszar zieleni położony pomiędzy al. Wolności i ul. Jana Gacka, gdzie występują zarówno zadrzewienia i zakrzewienia, jak i powierzchnie pokryte w większości zielenią niską, położone na wschód od ul. Jana Gacka. Uzupełnia je zieleni towarzysząca zabudowie, w tym np. zieleni osiedlowa, towarzysząca obiektom usługowym, terenom kościoła, ogrody działkowe i przydomowe oraz nasadzenia przydrożne.

Granice obszaru planu od zachodu, północy i południa wyznaczają ciągi komunikacyjne o znacznym natężeniu ruchu, a mianowicie – odpowiednio – ul. 11 Listopada, marsz. Edwarda Rydza-Śmigłego i ul. mjr. Henryka Hubala-Dobrzańskiego. Ograniczają one możliwości migracyjne lądowych organizmów, nie stanowią istotnej jednak bariery dla przemieszczania się ptaków oraz rozprzestrzenianie się diaspory roślin.

5.1.1. Ukształtowanie powierzchni terenu

Omawiany teren położony jest w zasięgu mezoregionu Wyżyny Katowickiej, stanowiącej środkową część Wyżyny Śląskiej, uformowaną na podłożu węglonośnych skał karbońskich. Pod względem ukształtowania powierzchni obszar objęty projektem MPZP usytuowany jest w obrębie Płaskowyżu Bytomskiego. Na terenie tego regionu, w granicach miasta Sosnowca, rozciąga się obszar pofalowanych wzniesień, na których położone są dzielnice Klimontów, Środula i Zagórze.

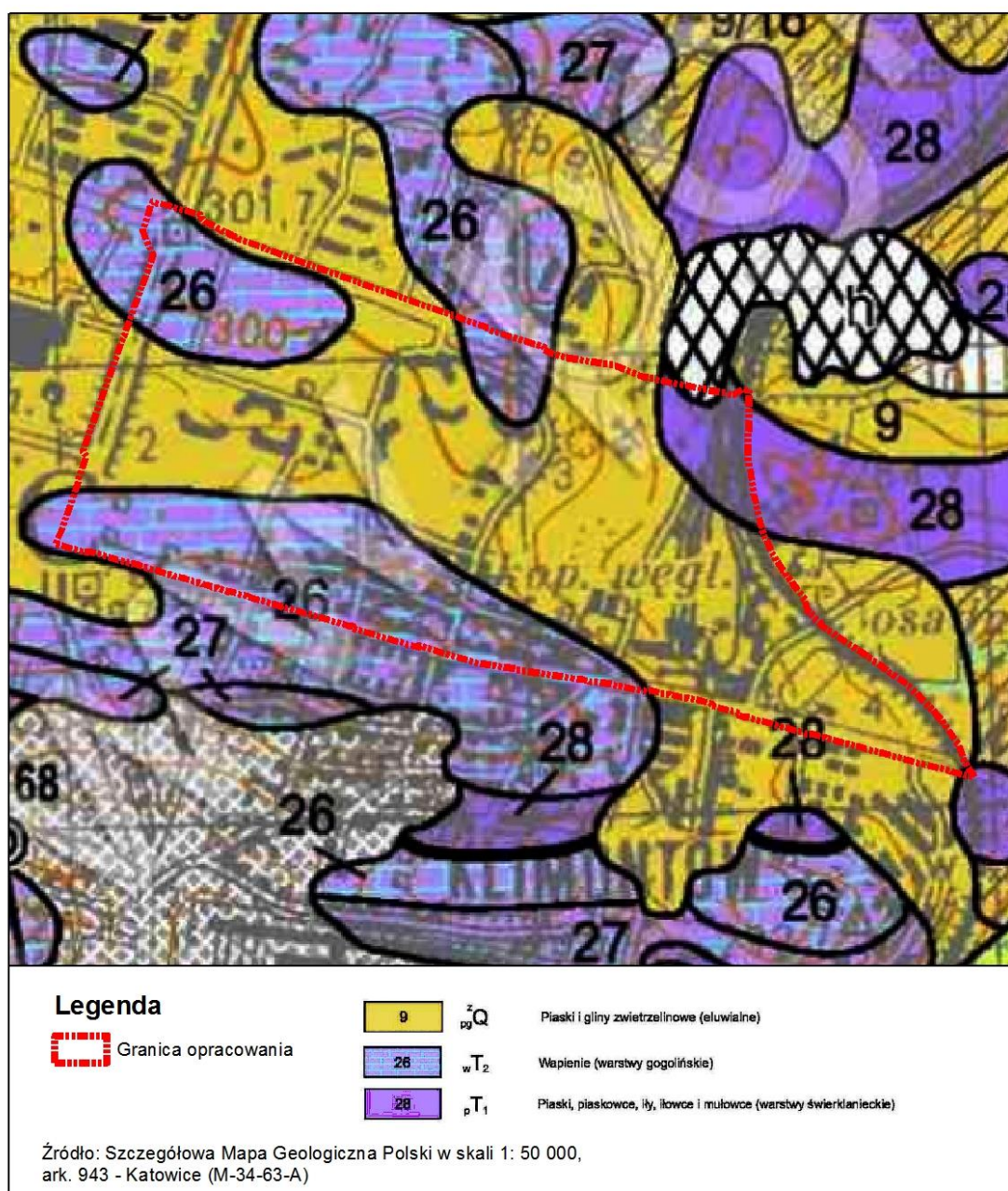
Na występującą obecnie w granicach projektu planu rzeźbę terenu wpływ wywarło jego zagospodarowanie i przeprowadzone w związku z tym niwelacje terenu. Rzędne wysokościowe obszaru opracowania kształtują się na poziomie od ok. 273 m n.p.m. w jego części południowo-wschodniej do ok. 305 m n.p.m. na jego północno-zachodnim skraju, w rejonie skrzyżowania ul. marsz. Edwarda Rydza-Śmigłego z ul. 11 Listopada oraz ok. 302 m n.p.m. przy południowo-zachodniej granicy. Deniwelacje są więc dość znaczne, teren wyraźnie opada w kierunku wschodnim i północno-wschodnim, ku dolinie Bobrka.

5.1.2. Budowa geologiczna

Zgodnie z Szczegółową Mapą Geologiczną Polski [1.2.22] w budowie geologicznej przedmiotowego terenu wyróżnia się utwory karbońskie, triasowe i czwartorzędowe.

Warstwy triasu występują głównie przy granicy południowo-zachodniej, północno-zachodniej oraz północno-wschodniej obszaru objętego projektem MPZP, obecne są także na fragmencie zlokalizowanym przy jego środkowo-północnej granicy. Reprezentowane są one przez utwory piaszczysto-mułowcowe (warstwy świerkłanieckie) oraz wapienie gogolińskie. Znaczną część terenu opracowania, zwłaszcza w jego fragmencie środkowym, zajmują czwartorzędowe gliny i piaski eluwialne. Pod nimi zalegają warstwy karbońskie reprezentowane przez warstwy orzeskie w postaci łupków, piaskowców, zlepieńców oraz pokładów węgla.

Poglądowo budowę geologiczną terenu opracowania przedstawiono na poniższym rysunku.

Rys. 2. Poglądowa budowa geologiczna terenu opracowania

5.1.3. Warunki hydrogeologiczne

Zgodnie z powszechnie stosowaną rejonizacją zwykłych wód podziemnych Paczyńskiego (1995) [1.2.24], teren miasta Sosnowca, a co za tym idzie również obszar będący przedmiotem niniejszego opracowania, położony jest w Makroregionie Centralnym, w regionie XII śląsko-krakowskim, w którym wody podziemne występują w piętrach wodonośnych utworów stratygraficznie przynależnych do czwartorzędu, triasu i karbonu.

Piętro wodonośne czwartorzędu występuje na całym obszarze miasta, za wyjątkiem powierzchniowych wychodni utworów starszego, triasowego i karbońskiego podłoża. Z uwagi na

nieciągłość rozprzestrzenienia oraz niskie parametry jakościowe, wody tego piętra nie posiadają znaczenia użytkowego i generalnie nie są wykorzystywane gospodarczo, ani też nie stanowią źródła zaopatrzenia ludności w wodę do spożycia. Piętro wodonośne czwartorzędu, zaznacza swą obecność w szczególności w rzecznych i wodnolodowcowych osadach dolin rzek: Brynicy, Przemszy, Bobrka i Białej Przemszy. Wodonośne są także piaski międzymorenowe, o zróżnicowanym i nieciągłym rozprzestrzenieniu.

Piętro wodonośne karbonu prowadzi wody o znaczeniu użytkowym, wyłącznie w strefie wychodni poziomów wodonośnych, zbudowanych z piaskowców i zlepieńców, o miąższości od kilku do kilkudziesięciu metrów, wzajemnie izolowanych wkładkami nieprzepuszczalnych ilowców. Łączność pomiędzy poszczególnymi poziomami karbonu produktywnego, występuje w obszarach sedimentacyjnych wyklinowań warstw izolujących, w strefach zaburzonych tektonicznie oraz w zasięgu dokonanej, podziemnej eksploatacji górniczej.

Obszar projektu planu znajduje się w regionie wodnym Małej Wisły, w zasięgu dwóch jednolitych części wód podziemnych. Część wschodnia położona jest w granicach JCWPd nr 130 o kodzie europejskim PLGW2000130, natomiast część zachodnia leży w obszarze JCWPd nr 112 o kodzie PLGW2000112. Zgodnie z aktualnym *Planem Gospodarowania Wodami w obszarze dorzecza Wisły* [1.2.12] stan ilościowy i stan chemiczny JCWPd nr 130 jest dobry, a jej ogólna ocena stanu dobra, natomiast dla JCWPd nr 112 stan ilościowy określono jako słaby, stan chemiczny jako dobry, a ogólną ocenę stanu JCWPd – jako słabą. Osiągnięcie celów środowiskowych jest zagrożone, na co w przypadku JCWPd nr 130 złożyły się przyczyny antropogeniczne w postaci drenażu górniczego wywołanego eksploatacją węgla kamiennego i drenażu wymuszonego ujęciami wód komunalnych w piętrach. Istnieje możliwość ingresji zasolonych wód z poziomu karbońskiego w wyniku odwodnień górniczych. Potencjalnymi ogniskami zanieczyszczeń (punktowych, liniowych, obszarowych) są m.in. huty stali, koksownie, składowiska odpadów przemysłowych [1.2.28]. W odniesieniu do JCWPd nr 112 obok antropogenicznych przyczyn zagrożenia nieosiągnięcia celów środowiskowych występują także przyczyny geogeniczne. Do pierwszej grupy zagrożeń zalicza się: drenaż górniczy wywołany eksploatacją węgla kamiennego, rud cynku i ołowiu, piasku podsadzkowego, drenaż wymuszony ujęciami wód komunalnych, potencjalne ogniska zanieczyszczeń (punktowe, liniowe, obszarowe). Zniekształcenie stosunków wodnych pod wpływem obniżenia poziomu wód podziemnych w PPW wywołanego odwodnieniem górniczym w siedlisku typu 91EO w Parku Krajobrazowym Orlich Gniazd, do drugiej: Szczelinowy lub szczelinowo-krasowy (z wyjątkiem poziomu czwartorzędowego) charakter, liczne kontakty hydrauliczne pomiędzy poszczególnymi warstwami oraz generalnie brak izolacji od powierzchni terenu. Wody podziemne są narażone na zanieczyszczenie głównie związkami azotu, siarki, związkami organicznymi, związkami cynku i ołowiu.

Większość terenu objętego projektem MPZP (poza częścią wschodnią), zlokalizowana jest w zasięgu GZWP nr 329 „Zbiornik Bytom”. Jest to zbiornik o typie krasowo-szczelinowym, w utworach triasowych (reł, wapień muszlowy). Łączna powierzchnia zbiornika wynosi 103,08 km², a zasoby dyspozycyjne szacowane są na 16 tys m³/dobę. Zbiornik znajduje się pod wpływem eksploatacji górniczej, jednak wody zachowują na ogół dobry stan chemiczny i klasyfikowane są do

Legenda

- Jednotle Części Wód Podziemnych
- Główny Zbiornik Wód Podziemnych
- Granica terenu opracowania

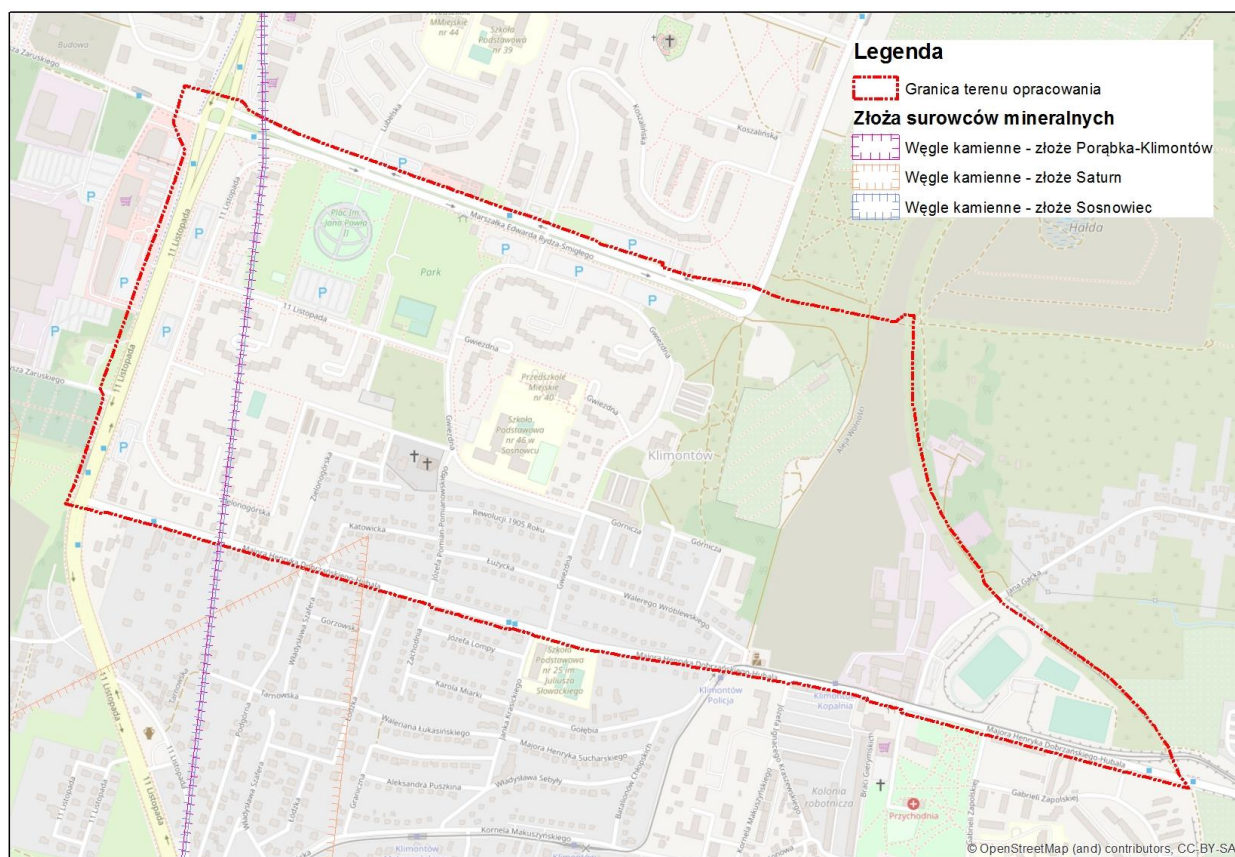
Rys. 3. Lokalizacja terenu objętego projektem MPZP na tle granic jednolitych części wód podziemnych oraz głównych zbiorników wód podziemnych

5.1.4. Warunki górnicze

Zgodnie z danymi źródłowymi [1.2.47] teren objęty projektem MPZP znajduje się w zasięgu trzech udokumentowanych złóż węgla kamiennego. Należą do nich:

1. Złoże węgla kamiennego „Porąbka-Klimontów”, w granicach którego położona jest większa część obszaru opracowania z wyjątkiem fragmentu części zachodniej.
Eksploatacja złoża została zaniechana w 1998 roku.
2. Złoże węgla kamiennego „Sosnowiec”, obejmujące swoim zasięgiem zachodni fragment obszaru opracowania.
Eksploatacja złoża została zaniechana w 2012 roku.
3. Złoże węgla kamiennego „Saturn” z grupy pokładów 800, w zasięgu którego znajduje się niewielki, południowy fragment terenu objętego planem.
Eksploatacja złoża została zaniechana w 1999 roku.

Lokalizację terenu objętego projektem MPZP w stosunku do granic złóż surowców mineralnych przedstawiono na poniższym rysunku (rys. 4).

Rys. 4. Lokalizacja terenu opracowania na tle przebiegu granic złóż surowców mineralnych

W granicach terenu objętego przedstawionym do oceny projektem planu występują zlikwidowane szyby kopalniane. W ich rejonie zapisy projektu MPZP przewidują wprowadzenie zabudowy mieszkaniowej wielorodzinnej (jednostki: NN.50 MW/U i NN.56 MW). Kwestię tę omówiono w rozdziale 15. niniejszej prognozy (Propozycje rozwiązań alternatywnych).

5.1.5. Powierzchnia ziemi i gleby

Charakterystyka środowiska glebowego jest bezpośrednio związana z jego budową geologiczną. Na kształtowanie się procesów glebotwórczych ma również wpływ działalność człowieka.

Biorąc pod uwagę warunki środowiska na omawianym terenie, naturalnie wykształcały się tu gleby wytworzone z czwartorzędowych utworów gliniastych i piaszczystych, występujących głównie w środkowej i wschodniej części obszaru planu, natomiast na jego obrzeżach gleby tworzyły się także z utworów triasowych. W pierwszym przypadku powstawały głównie gleby brunatne, w drugim częste były rędziny. Jednak ze względu na trwające od dłuższego czasu zagospodarowanie i użytkowanie, pokrywa glebowa obszaru objętego planem została znacząco przekształcona antropogenicznie. Największe zmiany miały miejsce w rejonach obiektów kubaturowych, ciągów komunikacyjnych czy infrastruktury technicznej. Tam najpowszechniej doszło m.in. do zderzenia wierzchnich warstw gleby i przekształcenia mechanicznego profilów glebowych. Przejawiają się one w częściowym lub całkowitym zatarciu poziomów genetycznych, ich wymieszaniem między sobą lub z materiałem obcym, zasypaniu, zagęszczeniu itp. Jednocześnie nastąpiła także zmiana stosunków powietrzno-wodnych i właściwości chemicznych gruntów. Stąd gleby występujące w granicach przedmiotowego terenu można zaliczyć obecnie w większości do grupy gleb antropogenicznych, z rzędu gleb urbanoziemnych. Występują tu także utwory typologicznie zaliczone do ekranosoli (gleby przykryte), gdzie powierzchnie przykrywające mają głównie postać asfaltu, bruku czy litego betonu. Na terenach ogrodów działkowych i przydomowych tworzą się ponadto hortisole – gleby, których naturalne właściwości zmienione zostały na skutek trwającej przez dłuższy czas uprawy i związanych z nią zabiegów agrotechnicznych, modyfikujących naturalną pokrywę glebową.

5.1.6. Wody powierzchniowe

Pod względem hydrograficznym teren objęty projektem MPZP położony jest w strefie dorzecza Wisły.

Na obszarze opracowania brak jest cieków i zbiorników wodnych. W odległości ok. 0,08 km od jego północno-wschodniej granicy bierze początek Rów Klimontowski, uchodzący do Bobrka. Sam Bobrek przepływa w odległości ok. 0,85 km za wschodnią granicą terenu planu.

Zgodnie z danymi publikowanymi przez Krajowy Zarząd Gospodarki Wodnej [1.2.48], omawiany obszar położony jest poza strefą zagrożenia powodzią oraz nie występuje tu również ryzyko powodzi.

Teren objęty projektem MPZP położony jest w zasięgu dwóch jednolitych części wód powierzchniowych (JCWP). Część zachodnia obszaru planu leży w granicach JCWP o nazwie „Przemsza od Zbiornika Przeczyce do ujścia Białej Przemszy” (kod: PLRW2000821279), natomiast

część wschodnią obejmuje JCWP „Bobrek” (PLRW20005212889). Obie powyższe JCWP znajdują się w regionie wodnym Małej Wisły.

JCWP „Przemsza od zbiornika Przeczyce do ujścia Białej Przemszy” posiada status silnie zmienionej części wód, natomiast „Bobrek” – naturalnej części wód [1.2.12].

Zgodnie z *Ustawą – Prawo wodne* celem środowiskowym dla jednolitych części wód powierzchniowych niewyznaczonych jako sztuczne lub silnie zmienione jest ochrona oraz poprawa ich stanu ekologicznego i stanu chemicznego, tak aby osiągnąć co najmniej dobry stan ekologiczny i dobry stan chemiczny wód powierzchniowych, a także zapobieganie pogorszeniu ich stanu ekologicznego i stanu chemicznego (art. 56). Natomiast dla sztucznych i silnie zmienionych jednolitych części wód powierzchniowych celem środowiskowym jest ochrona tych wód oraz poprawa ich potencjału ekologicznego i stanu chemicznego, tak aby osiągnąć co najmniej dobry potencjał ekologiczny i dobry stan chemiczny wód powierzchniowych, a także zapobieganie pogorszeniu ich potencjału ekologicznego oraz stanu chemicznego (art. 57).

Zgodnie z *Rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 18 października 2016 r. w sprawie planu gospodarowania wodami na obszarze dorzecza Wisły* [1.2.12] stan wymienionych wyżej JCWP jest zły. Występuje presja komunalna oraz przemysłowa, a osiągnięcie celów środowiskowych jest zagrożone ze względu na brak możliwości technicznych. W programie działań, zgodnie z zapisami *Ustawy – Prawo wodne*, zaplanowano działania obejmujące szczegółowe rozpoznanie i w rezultacie ograniczenie presji tak, aby możliwe było osiągnięcie wskaźników zgodnych z wartościami dobrego stanu lub potencjału ekologicznego oraz stanu chemicznego. Z uwagi jednak na czas niezbędny dla wdrożenia tego działania, a następnie konkretnych działań naprawczych oraz okres niezbędny, aby wdrożone działania przyniosły wymierne efekty, dobry stan i potencjał będzie mógł być osiągnięty do roku 2027.

antropogeniczną topoklimatów. Stąd obszary zurbanizowane o stosunkowo dużych powierzchniach zabudowy zwartej szybciej nagrzewają się w ciągu dnia, szybciej też tracą ciepło na skutek wypromieniowania w nocy. Brak wilgoci w powietrzu nie sprzyja dłuższemu zatrzymaniu ciepła. Ponadto w obszarze zwartej zabudowy utrudnione jest przewietrzanie, a zanieczyszczenia tworzące się w procesie grzewczym powodują powstawanie tzw. „niskiej emisji” związanej z ogrzewaniem gospodarstw domowych za pomocą indywidualnych źródeł ciepła, z wykorzystaniem paliwa niskiej jakości.

Innym źródłem zanieczyszczenia powietrza atmosferycznego są spaliny samochodowe gromadzące się w obrębie głównych ciągów komunikacyjnych oraz terenów przyległych do nich. W okresie niesprzyjających wiatrów mogą one być wwiewane w głąb obszaru, stagnując w obrębie wąskich uliczek pomiędzy zwartymi szeregami zabudowy, tworząc niebezpieczne dla zdrowia mieszkańców zastoiska „smogu”.

Warunki aerosanitarne

Ocenę jakości powietrza i obserwacji zmian przeprowadza w ramach państwowego monitoringu środowiska Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska w Katowicach.

Oceny stanu powietrza dokonuje się w strefach, w tym aglomeracjach. Sosnowiec został zaliczony do strefy: aglomeracji górnośląskiej. Najbliżej położoną stacją pomiarową w odniesieniu do terenu objętego projektem MPZP jest stacja zlokalizowana w Sosnowcu przy ul. Lubelskiej 51, usytuowana w odległości zaledwie ok. 0,3 km w kierunku na północ od jego granic.

Zgodnie danymi pomiarowymi dla tej stacji (2018 WIOŚ w Katowicach – *System monitoringu jakości powietrza*) odnotowuje się przekroczenia wartości dopuszczalnych dla tlenków azotu (wartość średnia roczna $34 \mu\text{g}/\text{m}^3$ przy dopuszczalnej normie wynoszącej $30 \mu\text{g}/\text{m}^3$) i pyłu zawieszonego PM₁₀ (wartość średnia roczna $36 \mu\text{g}/\text{m}^3$ przy dopuszczalnej $40 \mu\text{g}/\text{m}^3$). Najwyższe stężenia notowano w porze jesienno-zimowej, w okresie grzewczym i związanej z nim tzw. niskiej emisji.

Głównym źródłem zanieczyszczeń powstających na terenie objętym projektem planu są zanieczyszczenia komunikacyjne związane z ruchem drogowym, szczególnie w obrębie ciągów komunikacyjnych o dużym natężeniu ruchu oraz zanieczyszczenia powstające w indywidualnych paleniskach domowych, opalanych węglem, co ma miejsce szczególnie w przypadku starszej zabudowy jednorodzinnej. Zanieczyszczenia są także nawiewane na obszar opracowania z terenów sąsiednich.

5.1.8. Walory krajobrazowe

Obszar objęty projektem miejscowego planu nie wyróżnia się szczególnymi walorami krajobrazowymi. Większą jego część zajmują tereny typowo miejskie, ze współczesną zabudową. Na pewne zróżnicowanie krajobrazu składa się obecność różnego typu zabudowy (wielokondygnacyjne i niższe bloki, zabudowa jednorodzinna, w tym kolonia domków fińskich, zabudowa usługowa) oraz kompleksu ogrodów działkowych i terenów niezagospodarowanych, pokrytych w części przez zadrzewienia (rejon al. Wolności i ul. Jana Gacka). Charakterystycznym elementem lokalnego krajobrazu jest Plac Papieski o powierzchni 2,5 ha. Dodatkowo przy północnej,

zachodniej i południowej granicy omawianego obszaru przebiegają odznaczające się w lokalnym krajobrazie drogi o dużym natężeniu ruchu: dwupasmowe ulice marsz. Edwarda Rydza-Śmigłego i 11 Listopada oraz jednopasmowa ulica mjr. Henryka Hubala-Dobrzańskiego, gdzie od skrzyżowania z ul. Batalionów Chłopskich biegnie także linia tramwajowa.

Na terenie objętym projektem planu nie wyróżniono krajobrazów priorytetowych, określonych w audycie krajobrazowym oraz w planie zagospodarowania przestrzennego województwa śląskiego.

5.1.9. Zabytki

W granicach opracowania występują obiekty objęte ujęte w wykazie gminnej ewidencji zabytków, a mianowicie budynki usytuowane w rejonie ulic: mjr. Henryka Hubala-Dobrzańskiego i Jana Gacka, w obszarze działek o numerach ewidencyjnych 409/35, 409/36, 409/60, obręb Klimontów. W porozumieniu z Wojewódzkim Konserwatorem Zabytków odstąpiono od wskazania do ochrony w planie budynku zlokalizowanego na działce o nr ew. 409/35 z uwagi na bardzo zły stan techniczny obiektu. Brak natomiast zabytków wpisanych w rejestr zabytków województwa śląskiego oraz stanowisk archeologicznych.

5.1.10. Warunki florystyczno-faunistyczne

Zgodnie z podziałem Polski na regiony geobotaniczne według Matuszkiewicza (2008a) [1.2.31], teren objęty projektem MPZP położony jest na obszarze Działu Wyżyn Południowopolskich (C), Krainy Górnos Śląskiej (C.3), Okręgu Górnos Śląskiego Właściwego (C.3.1), Podokręgu Będzińskiego (C.3.1.e).

Do potencjalnej roślinności naturalnej zgodnie z opracowaniem Matuszkiewicza (2008b) [1.2.32] na przedmiotowym terenie należą zbiorowiska leśne: żyzna buczyna sudecka *Dentario enneaphyllidis-Fagetum* (zachodnia część charakteryzowanego obszaru) oraz sułkkontynentalny grąd dębowo-grabowo-lipowy *Tilio-Carpinetum* (wschodnia część terenu).

Ze względu na trwające od dłuższego czasu zagospodarowanie terenu objętego projektem MPZP pierwotne siedliska i zbiorowiska na przedmiotowym terenie nie zachowały się. Dotyczy to także obszarów sąsiednich. Obecnie, jak nadmieniono w powyższych rozdziałach niniejszej prognozy, znaczną część terenu opracowania zajmują obszary zabudowane, a występujące tu zadrzewienia mają charakter wybitnie wtórny i nie nawiązują nawet do naturalnych fitocenoz leśnych. Składa się na nie głównie zieleń wysoka będąca wynikiem procesów naturalnej sukcesji na tereny nieużytkowane (np. rejon Alei Wolności i ul. Jana Gacka) oraz nasadzenia gatunków drzewiastych w ramach zieleni urządzonej. Zadrzewienia obu typów czasem ze sobą sąsiadują i nierzadko przenikają się. Dzieje się tak, kiedy wśród niekształtowanych nasadzeń lub w ich sąsiedztwie pojawiają się samosiejki drzew i krzewów. Obok pospolitych rodzimych gatunków drzewiastych lokalnie dość liczne są drzewa obcego pochodzenia. Do pierwszej z wymienionych powyżej grup należą np. topole osiki *Populus tremula*, wierzby iwy *Salix caprea*, klony pospolite *Acer platanoides*, klony jawory *Acer pseudoplatanus*, brzozy brodawkowate *Betula pendula*, lipy drobnolistne *Tilia cordata*, dęby szypułkowe *Quercus robur* i jesiony wyniosłe *Fraxinus excelsior*, do drugiej – m.in.

klony jesionolistne *Acer negundo*, jesiony pensylwańskie *Fraxinus pennsylvanica* i robinie akacjowe *Robinia pseudoacacia*. Gdziekolwiek obecne są także nasadzenia nierodzimych topoli.

Na powierzchniach zajętych w większości przez gatunki zielne występują głównie zbiorowiska budowane przez gatunki pospolite i częste, typowe dla siedlisk o charakterze ruderalnym, zaroślowym, okrajowym, charakterystyczne dla półnaturalnych zbiorowisk bylin kłaczowych, wykształcających się na nieużytkach, gdziekolwiek nawiązujące także do muraw czy łąk. Lokalnie na nieużytkach licznie występują północnoamerykańskie nawłocie, przede wszystkim nawłóć kanadyjska *Solidago canadensis*, w mniejszym stopniu przez nawłóć późna *Solidago gigantea*.

W rejonie zabudowań występują elementy zieleni urządzonej, w postaci m.in. skwerów, trawników, żywopłotów, rabat, nasadzeń przydrożnych oraz ogrody przydomowe. We wschodniej części terenu opracowania położone są ogrody działkowe, wchodzące w skład ROD „Zagórze”.

Zarówno kwerenda literatury, jak i analiza istniejących obecnie warunków środowiska wskazują, że w granicach obszaru objętego projektem planu nie występują współcześnie uwarunkowania sprzyjające występowaniu cennych elementów flory. Nie notowano tu stanowisk gatunków rzadkich i/lub zagrożonych wyginięciem roślin, jak również przedstawicieli królestwa grzybów (mykobioty).

Biorąc pod uwagę istniejące aktualnie w granicach opracowania uwarunkowania ekologiczne można stwierdzić, że fauna przedmiotowego terenu reprezentowana jest głównie przez gatunki zsynantropizowane, występujące powszechnie na obszarach zurbanizowanych. Spośród kręgowców najliczniejszą grupę stanowią ptaki, z których część może gniazdować na obszarze objętym projektem planu. Zaliczają się do nich m.in. takie gatunki jak m.in.: gołąb miejski *Columba livia* forma *urbana*, sroka *Pica pica*, gawron *Corvus frugilegus*, kawka *Coloeus monedula*, bogatka *Parus major*, modraszka *Cyanistes caeruleus*, sikora uboga *Poecile palustris*, grzywacz *Columba palumbus*, wróbel *Passer domestica*, szpak *Sturnus vulgaris*, kos *Turdus merula*, kwiczoł *Turdus pilaris* czy zięba *Fringilla coelebs*. Występujące tu potencjalnie ssaki reprezentuje drobna zwierzyna, w tym przede wszystkim pospolite gryzonie czy np. kuna domowa *Martes foina*. Wśród zadrzewień pojawiać się mogą także chronione gatunki takie jak wiewiórka pospolita *Sciurus vulgaris* i jeż europejski *Erinaceus europaeus*. Okazjonalnie teren opracowania może być również odwiedzany przez np. lisa *Vulpes vulpes* czy zając szaraka *Lepus europaeus*. Na biologicznie czynnych obszarach otwartych i na terenach ogrodów działkowych występować może kret *Talpa europaea*. Na obszar planu również zalatywać mogą nietoperze. Lokalne warunki środowiska nie należą natomiast do sprzyjających bytowaniu płazów, a brak zbiorników wodnych czy terenów podmokłych uniemożliwia rozród przedstawicieli tej grupy kręgowców w granicach opisywanego obszaru.

Na terenie opracowania, podobnie jak na innych obszarach, najliczniej reprezentowana jest fauna bezkręgowców. Zaliczają się do niej głównie przedstawiciele owadów, pajęczaków, mięczaków, a także m.in. wijów, pierścienic i nicieni. Najliczniejszą, a przy tym najbardziej zróżnicowaną grupę stanowią owady, należące do różnych jednostek systematycznych, w tym między innymi gatunki zaliczane do motyli (syn. łuskoskrzydłe), prostoskrzydłych, chrząszczy (syn. tęgopokrywe), muchówek, błonkówek (syn. błonkoskrzydłe) czy pluskwiaków.

Do chronionych gatunków zwierząt występujących lub potencjalnie występujących na charakteryzowanym obszarze zaliczają się przede wszystkim ptaki. Zdecydowana większość lokalnej awifauny objęta jest ścisłą ochroną gatunkową. Chronione częściowo są natomiast: gołąb miejski *Columba livia* forma *urbana*, kawka *Corvus monedula*, gawron *Corvus frugilegus* (osobniki w obszarze administracyjnym miast), sroka *Pica pica* i wrona siwa *Corvus cornix*. Siedliska sprzyjające przynajmniej czasowemu bytowaniu w granicach opracowania znajdować mogą także inne chronione, choć dość często spotykane również na terenach miast ssaki, takie jak wiewiórki pospolite *Sciurus vulgaris* i jeże zachodnie *Erinaceus europaeus*, a spośród bezkręgowców np. trzmiele *Bombus* spp. i ślimak winniczek *Helix pomatia*. W granicach opracowania występować może także kret *Talpa europaea*, którego osobniki znajdujące się poza terenem ogrodów, upraw ogrodniczych, szkółek leśnych, trawiastych lotnisk, ziemnych konstrukcji hydrotechnicznych oraz obiektów sportowych objęte są częściową ochroną gatunkową.

5.1.11. Zasoby przyrodnicze i ich ochrona prawna

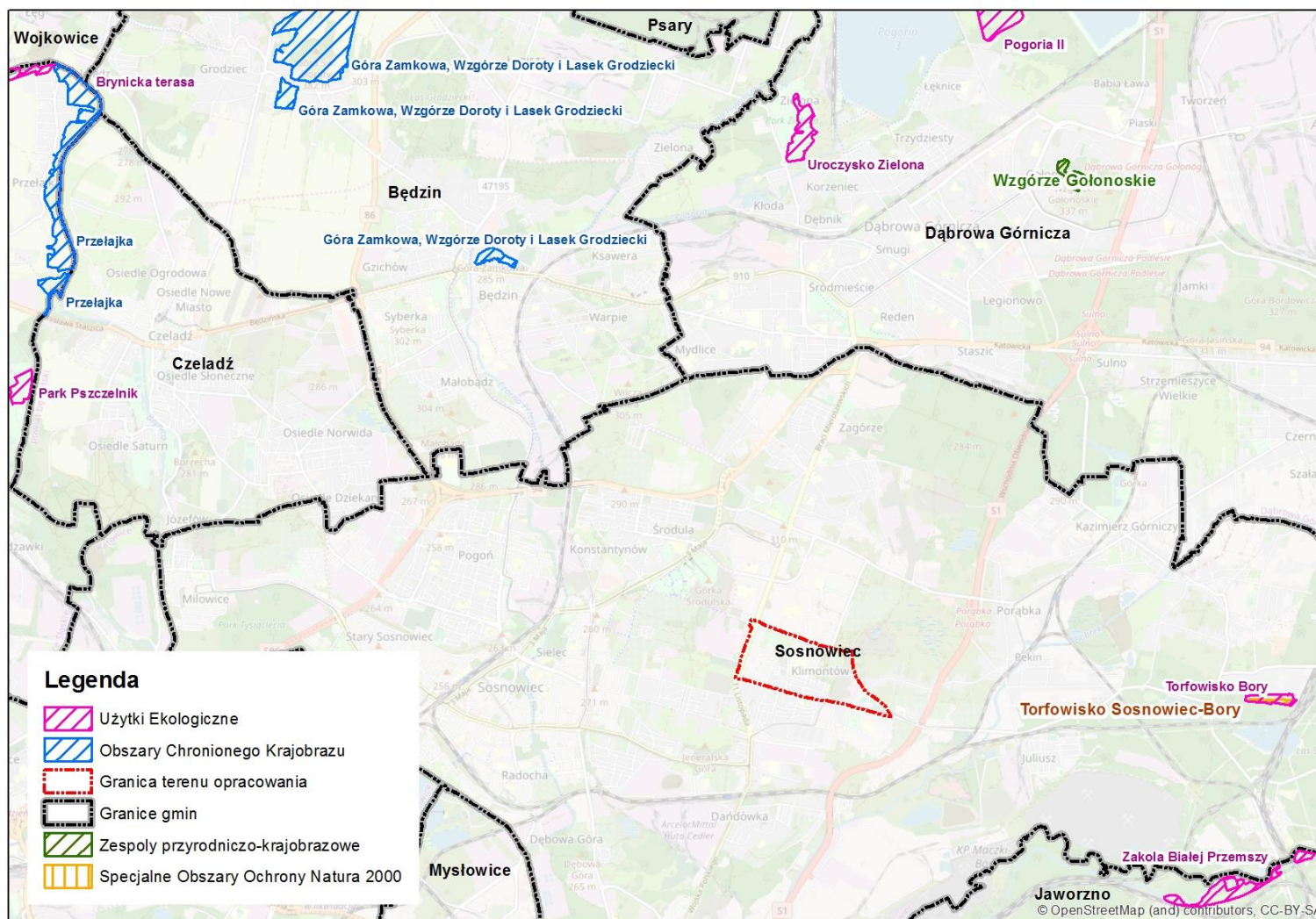
Jak wykazano w powyższym rozdziale niniejszej prognozy, w granicach opracowania mogą występować chronione gatunki zwierząt, przede wszystkim ptaków. Nie podawano natomiast stąd stanowisk chronionych roślin i grzybów. Generalnie w obszarze planu brak siedlisk sprzyjających występowaniu większości przedstawicieli flory i mykobioty objętej ochroną prawną.

Na terenie objętym projektem MPZP nie ustanowiono obszarowych obiektów chronionych w rozumieniu *Ustawy o ochronie przyrody*. Usytuowany jest natomiast pomnik przyrody ożywionej – okaz klona jawora *Acer pseudoplatanus*, rosnący tuż zachodniej granicy obszaru prognozy, przy ul. 11 Listopada. W niedalekiej odległości, ale już poza granicą terenu projektu planu, w obrębie cmentarza parafialnego przy ul. 11 Listopada, zlokalizowanych jest sześć kolejnych pomnikowych drzew: trzy klony zwyczajne *Acer platanoides*, klon jawor *Acer pseudoplatanus*, głóg pośredni *Crataegus × media* i brzoza brodawkowata *Betula pendula*.

Obszary chronione w liczbie 20 obiektów, usytuowane są natomiast w stosunkowo bliskiej okolicy (bufor 10 km) terenu objętego planem [1.2.50]. Wyszczególniono je w poniższej tabeli, a ich poglądową lokalizację przedstawiono na rys. 6.

Tab. 1. Obszarowe obiekty chronione w rozumieniu *Ustawy o ochronie przyrody* położone w odległości do 10 km od granic terenu objętego projektem MPZP (wg <http://geoserwis.gdos.gov.pl>)

Lp.	Nazwa obiektu chronionego	Lokalizacja względem granic terenu opracowania
1	Użytek ekologiczny „Zakola Białej Przemszy”	ok. 4,2 km, w kierunku na południowy wschód
2	Użytek ekologiczny „Torfowisko-Bory”	ok. 4,5 km, w kierunku na wschód
3	Specjalny obszar ochrony siedlisk Natura 2000 „Torfowisko Sosnowiec-Bory” PLH240038	ok. 4,6 km, w kierunku na wschód
4	Obszar chronionego krajobrazu „Góra Zamkowa, Wzgórze Doroty i Lasek Grodziecki”	ok. 5,5 km, w kierunku na północny zachód
5	Użytek ekologiczny „Uroczysko Zielona”	ok. 5,9 km, w kierunku na północ
6	Użytek ekologiczny „Śródleśne Łąki w Starych Maczkach”	ok. 6,5 km, w kierunku na południowy wschód
7	Zespół przyrodniczo-krajobrazowy „Wzgórze Gołonoskie”	ok. 6,6 km, w kierunku na północny zachód
8	Zespół przyrodniczo-krajobrazowy „Uroczysko Sadowa Góra”	ok. 7,4 km, w kierunku na południowy wschód
9	Specjalny obszar ochrony siedlisk Natura 2000 „Łąki w Sławkowie” PLH240043	ok. 7,8 km, w kierunku na północny wschód
10	Stanowisko dokumentacyjne „Srocza Góra”	ok. 7,8 km, w kierunku na północny wschód
11	Użytek ekologiczny „Pogoria II”	ok. 8,0 km, w kierunku na północ
12	Obszar chronionego krajobrazu „Dobra-Wilkoszyn”	ok. 9,0 km, w kierunku na południowy wschód
13	Użytek ekologiczny „Młaki nad Pogorią I”	ok. 9,2 km, w kierunku na północny wschód
14	Użytek ekologiczny „Remiza Leśna Bucze”	ok. 9,0 km, w kierunku na południowy zachód
15	Specjalny obszar ochrony siedlisk Natura 2000 „Lipienniki w Dąbrowie Górniczej” PLH240037	ok. 9,7 km, w kierunku na północ
16	Użytek ekologiczny „Park Pszczelnik”	ok. 9,7 km, w kierunku na północny zachód
17	Obszar chronionego krajobrazu „Przełajka”	ok. 9,8 km, w kierunku na północny zachód
18	Użytek ekologiczny „Bagno w Antoniowie”	ok. 10 km, w kierunku na północny wschód
19	Użytek ekologiczny „Źródłisko w Zakawiu”	ok. 10 km w kierunku na północny wschód
20	Użytek ekologiczny „Bażantarnia”	ok. 10 km w kierunku na północny zachód

Rys. 6. Lokalizacja terenu objętego projektem MPZP na tle obszarów chronionych w rozumieniu Ustawy o ochronie przyrody

5.1.12. Powiązania przyrodnicze terenu z obszarami otaczającymi

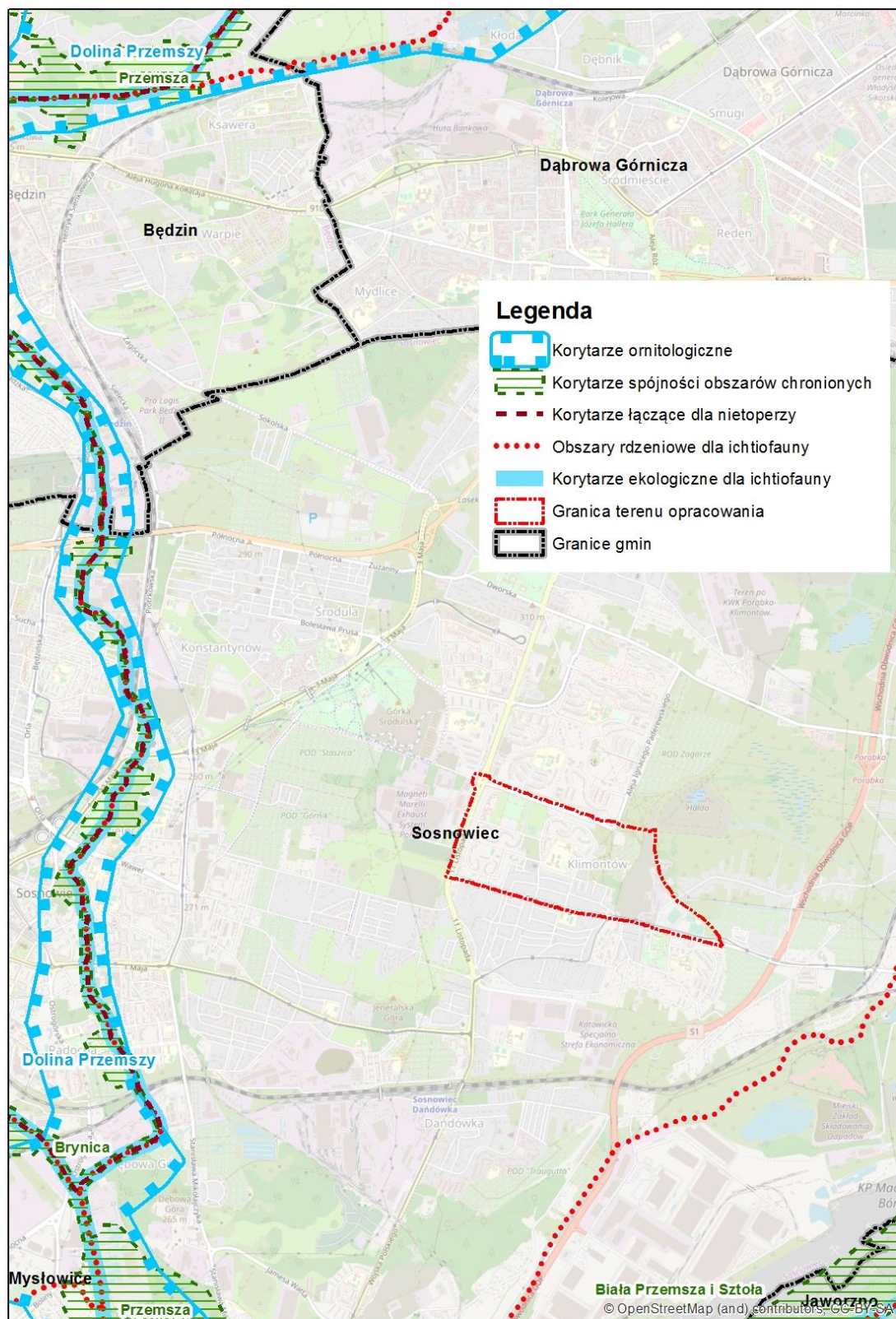
Rzeźba terenu, budowa geologiczna, charakter zagospodarowania a także szata roślinna stanowią o licznych powiązaniach przyrodniczych przedmiotowego terenu z obszarami otaczającymi.

Jak nadmieniono w uprzednich rozdziałach niniejszej prognozy, w chwili obecnej teren objęty projektem MPZP jest w większości zagospodarowany i zabudowany. Z wyjątkiem części wschodniej i północno-wschodniej graniczy on z obszarami o podobnym charakterze zainwestowania. Z przyrodniczego punktu widzenia funkcjonalnie i przestrzennie jest więc powiązany przede wszystkim z terenami zlokalizowanymi na wschód i północny wschód od jego granic, gdyż na południu, zachodzie i północy swobodna wymiana biologiczna jest znacznie ograniczona na skutek obecności ciągów komunikacyjnych (ulice: marsz. Edwarda Rydza-Śmigłego, 11 Listopada, mjr. Henryka Hubala-Dobrzańskiego) i sąsiedztwa obszarów zagospodarowanych. Biorąc pod uwagę znaczny stopień urbanizacji na analizowanym obszarze i ograniczenie powierzchni terenów biologicznie czynnych w jego granicach, a także w jego sąsiedztwie, trudno mówić o efektywnych powiązaniach ekologicznych umożliwiających swobodną migrację gatunków.

Warto wspomnieć, iż niektóre liniowe struktury antropogeniczne, takie jak pobocza dróg czy torowiska tramwajowe także sprzyjają w pewnym stopniu rozprzestrzenianiu się (migracji) gatunków. Dotyczy to jednak głównie pospolitych, wiatrosiewnych roślin, w tym gatunków zaliczanych do inwazyjnych we florze kraju.

Obszar objęty projektem MPZP zlokalizowany jest poza istotnymi korytarzami ekologicznymi wyznaczonymi na terenie województwa śląskiego [1.2.42] czy kraju [1.2.52] (rys. 7). Do najbliższych położonych względem jego granic wyznaczonych szlaków migracji należą korytarze: ornitologiczne, ichtiologiczne i łączące dla nietoperzy, przebiegające Doliną Przemszy, korytarze spójności obszarów chronionych, wyznaczone na zachód i północny zachód od terenu planu („Przemsza”, „Brynica”, „Brynica i Sztola”) oraz obszar rdzeniowy ichtiofauny biegnący wzdłuż Bobrka. Najbliższe fragmenty korytarzy ekologicznych przebiegają w odległości ok. 0,85 km na wschód od granic terenu opracowania (obszar rdzeniowy ryb na Bobrku) oraz ok. 2,3 km (Dolina Przemszy).

Do powiązań przyrodniczych omawianego terenu z obszarami przyległymi należą również złoża kopalin oraz zalegające w podłożu geologicznym piętrowe wodonośne.

Rys. 7. Lokalizacja terenu objętego projektem MPZP względem przebiegu korytarzy ekologicznych

5.1.13. Istniejące zagrożenia środowiska, a jego odporność na degradację i zdolność do samoregeneracji

Z problemem odporności środowiska na degradację wiąże się ściśle ocena jego zdolności do regeneracji. Regeneracja następuje pod wpływem procesów naturalnych, gdyż celowe działania człowieka mogą znacznie przyspieszyć regenerację środowiska, zaburzając jednak naturalny cykl odnowienia przyrody. Generalnie można stwierdzić, że im wyższa jest odporność środowiska, tym większe są także jego możliwości regeneracyjne. Zdolność do regeneracji najczęściej jest wyrażana długością czasu, jaki upływa między momentem ustania działania czynników odkształcających środowisko a powrotem środowiska do stanu, który występował przed rozpoczęciem działania tych czynników. Uzupełniającym miernikiem jest różnica stanów środowiska w punkcie „początkowym” (przed oddziaływaniem) i końcowym („po regeneracji”), ponieważ środowisko rzadko wraca do stanu w pełni zgodnego ze stanem wyjściowym.

Tempo regeneracji ekosystemów zależy od wielu czynników. Wpływa na nie między innymi stan zachowania naturalnych siedlisk przyrodniczych, które tu niegdyś występowały oraz charakter i stopień natężenia określonych stresorów, czyli czynników degradacyjnych. Stan środowiska kształtowany jest nie tylko przez czynniki miejscowe, ale także przez wypadkową ich powiązań z otoczeniem.

Degradacja środowiska przyrodniczego w granicach obszaru objętego projektem MPZP wynika z zagospodarowania terenu przez człowieka. Jak wskazano w powyższych rozdziałach niniejszej prognozy, zdecydowana większość omawianego obszaru jest zagospodarowana i zabudowana. Nie zachowały się tu nawet fragmentarycznie naturalne siedliska przyrodnicze i zbiorowiska roślinne. Zagospodarowywanie terenu pociągnęło za sobą zmiany w ukształtowaniu powierzchni ziemi, a także zniszczenia i degradację siedlisk przyrodniczych oraz występującej tu niegdyś szaty roślinnej, fauny i mykobioty.

Obecnie do głównych antropogenicznych oddziaływań i zagrożeń środowiska przedmiotowego obszaru należą:

- przekształcenia powierzchni ziemi i przeobrażenia szaty roślinnej i fauny,
- zagrożenia środowiska wodno-gruntowego, wód powierzchniowych i podziemnych,
- zanieczyszczenie powietrza,
- emisja hałasu,
- promieniowanie niejonizujące.

Przekształcenia powierzchni ziemi i przeobrażenia szaty roślinnej oraz fauny

Jednym z najbardziej widocznych przejawów przekształcenia środowiska naturalnego są zmiany w ukształtowaniu powierzchni ziemi oraz przeobrażenia szaty roślinnej. Trwałe i praktycznie nieodwracalne przekształcenia powierzchni ziemi są związane głównie z obszarami zabudowanymi i obszarami w rejonach infrastruktury komunikacyjnej, co miało powszechnie miejsce na terenie

objętym opracowaniem. W wielu miejscach naturalne powierzchnie biologiczne czynne zostały zniwelowane na rzecz powierzchni zabudowanych, utwardzonych i szczelnych.

Przykładem przeobrażeń szaty roślinnej jest zmniejszenie się na przestrzeni lat obszarów leśnych, spowodowane odlesianiem i zajmowaniem gruntów na potrzeby rolnictwa, osadnictwa, a następnie dalszego rozwoju zabudowy i infrastruktury komunikacyjnej. We wschodniej części terenu opracowania utworzono ponadto ogrody działkowe, wchodzące w skład ROD Zagórze. W chwili obecnej naturalna roślinność nie występuje w ogóle na obszarze planu, jako, że nie zachowały się tu tereny leśne. Zastąpione zostały one lokalnie przez wtórne zadrzewienia, tworzące się na drodze naturalnej sukcesji roślinności na terenach nieużytkowanych oraz przez płyty zieleni urządzonej, towarzyszącej zabudowie i ciągom komunikacyjnym. Na młodszych nieużytkach wykształcają się zbiorowiska zbudowane głównie z roślin zielnych. Nierzadko obserwuje się tu kolonizację przez obce gatunki inwazyjne lub rodzime rośliny ekspansywne. W odniesieniu do terenu opracowania do pierwszej grupy zalicza się przede wszystkim nawłóć kanadyjską *Solidago canadensis*, gatunki ekspansywne z kolei reprezentuje głównie trzcinnik piaskowy *Calamagrostis epigejos*. Nawłóć kanadyjską zaliczono do tzw. *transformers*, czyli grupy inwazyjnych roślin powodujących istotne zmiany w środowisku na terenie Polski [1.2.33] i wielu krajach Unii Europejskiej [1.2.34]. Wpływ *transformers* przejawia się przede wszystkim w wypieraniu gatunków rodzimych i zajmowaniu dostępnych nisz ekologicznych. Gatunki takie powodują także przekształcenie środowiska glebowego, co przejawia się w zmianach fizyko-chemicznych właściwości gleby, np.: akumulacji allelopatyn czy ujemnym wpływie na obieg pierwiastków biogennych, takich jak węgiel, fosfor czy azot azotanowy. Ponadto wpływają one na strukturę mechaniczną gleby, poprzez zmniejszenie trwałości agregatów glebowych oraz wzrost gęstości objętościowej gleby.

Przeobrażenia szaty roślinnej i siedlisk przyrodniczych pociągnęły za sobą widoczne zmiany w składzie gatunkowym zwierząt. Wraz z zagospodarowaniem i rozwojem zabudowy spektrum występujących tu gatunków zawężyło się do zwierząt dobrze tolerujących warunki panujące na obszarach zurbanizowanych. Podobnie jak w przypadku roślin i grzybów, w granicach opracowania występują obecnie głównie gatunki zwierząt o szerokiej skali ekologicznej, zazwyczaj pospolite i częste w skali regionu i kraju.

W obszarze objętym projektem MPZP nie występują obszary zagrożone osuwaniem się mas ziemnych.

Zagrożenia środowiska wodno-gruntowego, wód powierzchniowych i podziemnych

Środowisko gruntowe ulega szczególnie silnej degradacji w rejonach zabudowy kubaturowej i większych ciągów komunikacyjnych. Przejawia się ono zmianami w naturalnych układach, m.in. poprzez zniszczenie profili glebowych. Zaburzane są także stosunki wodne poprzez przykrywanie powierzchni ziemi szczelnymi powierzchniami, takimi jak asfalt czy beton. Oddziaływaniem związanym z przyrostem powierzchni szczelnych jest zmniejszenie powierzchni biologicznie czynnych, co ogranicza możliwości infiltracji wód w głąb ziemi i równocześnie skutkuje wzrostem

spływu wód deszczowych z terenów utwardzonych. Dochodzi także do przenikania zanieczyszczeń z powietrza lub wraz z opadami atmosferycznymi, co prowadzi do zmian chemizmu gleb, szczególnie w otoczeniu dróg. Składa się na to także używanie w okresie zimowym soli drogowej. W odniesieniu do przedmiotowego terenu grunty zanieczyszczane są głównie substancjami wprowadzonymi przez opady atmosferyczne i spaliny samochodowe.

Czynnikiem wpływającym na grunty w granicach opracowania jest także oddziaływanie mechaniczne w postaci rozjeżdżania przez pojazdy czy też wydeptywania.

Zanieczyszczenia powietrza atmosferycznego

Wraz z intensyfikacją rozwoju zabudowy mieszkaniowej, usługowej i rozbudową sieci komunikacyjnej w postaci dróg wiąże się także problem emisji zanieczyszczeń do powietrza atmosferycznego. Na terenie objęty planem głównym źródłem zanieczyszczeń są domowe paleniska opalane paliwem słabej jakości oraz liniowe źródła emisji zanieczyszczeń w postaci ciągów komunikacyjnych, w rejonie których generowane są spaliny samochodowe. Uzyskiwanie energii cieplnej w indywidualnych paleniskach, wykorzystujących głównie węgiel, nierzadko złej jakości, jest źródłem występowania zjawiska tzw. niskiej emisji, nasilającej się w sezonie grzewczym. Znajduje to odzwierciedlenie we wzrostach stężeń m.in. pyłu zawieszonego PM₁₀ i PM_{2,5} odnotowywanych w chłodnych okresach roku.

Warunki aerosanitarne na terenie objętym projektem MPZP są kształtowane zarówno przez czynniki wewnętrzne (mające źródło w obszarze opracowania), jak i zewnętrzne (poza jego granicami). Zanieczyszczenia powietrza mogą być generowane po części na terenie planu, a po części nawiewane z innych obszarów. W odniesieniu do charakteryzowanego obszaru głównym źródłem zanieczyszczeń powstających poza jego granicami są tereny zabudowy jednorodzinnej, położonej za jego południową granicą oraz przebiegające w pobliżu ciągi komunikacyjne o dużym natężeniu ruchu.

Warto podkreślić, że warunki aerosanitarne na przedmiotowym terenie charakteryzują się zmiennością w czasie i przestrzeni.

Emisja hałasu

Hałas należy do czynników, których bezpośredni wpływ jest ograniczony do czasu jego trwania. Pod tym względem środowisko wykazuje wysoką zdolność do regeneracji. W odniesieniu do terenu opracowania do głównych źródeł hałasu należą przede wszystkim ciągi komunikacyjne o znacznym natężeniu ruchu (szczególnie ul. 11 Listopada i ul. mjr. Henryka Hubala-Dobrzańskiego), które oddziałują na tereny przyległe. Na hałas komunikacyjny są narażane przede wszystkim obiekty zlokalizowane w pierwszej linii zabudowy wzdłuż danej drogi.

Zgodnie z mapą akustyczną miasta Sosnowca [1.2.44] na omawianym terenie najwyższe poziomy hałas drogowy utrzymują się w rejonie istniejących dużych ciągów komunikacyjnych, zwłaszcza wymienionych powyżej ul. 11 Listopada i ul. mjr. Henryka Hubala-Dobrzańskiego oraz niewielkiego, wschodniego fragmentu ul. marsz. Edwarda Rydza-Śmigłego, gdzie osiągają one od 65 do 70 dB (współczynnik LD₅₀) oraz od 60 do 65 dB (współczynnik L_N). Teren o najwyższych

poziomach hałasu jest jednak w większości ograniczony do pasa drogowego. Niemniej jednak obszarami najbardziej narażonymi na oddziaływanie akustyczne ulic pozostaje pierwsza linia zabudowy. Przedstawiony do oceny projekt MPZP. przewiduje wprowadzenie zabudowy mieszkaniowej w rejonie ul. marsz. Edwarda Rydza-Śmigłego oraz w sąsiedztwie zabudowy istniejącej, wraz z którą rozwijana jest sieć lokalnych dróg dojazdowych. W ustaleniach projektu planu wprowadzono zapisy służące ochronie klimatu akustycznego. Szczegółowo omówione je w rozdziałach 6.1.5. i 14. niniejszej prognozy.

Promieniowanie niejonizujące

Promieniowaniem niejonizującym nazywamy takie promieniowanie, którego energia oddziałuje na każde ciało materialne (w tym także na ciało człowieka) nie powodując w nim procesu jonizacji. Związane jest ściśle ze zmianami pola elektromagnetycznego.

Promieniowanie niejonizujące uważa się obecnie za jedno z poważniejszych zanieczyszczeń środowiska. Promieniowanie powstaje przede wszystkim w wyniku działania sieci i urządzeń elektroenergetycznych, instalacji radiokomunikacyjnych, radionawigacyjnych i radiolokacyjnych oraz innych instalacji elektrycznych. Negatywny wpływ energii elektromagnetycznej przejawia się tak zwanym efektem termicznym, który, w przypadku silnych źródeł, może powodować zmiany biologiczne (np. zmianę właściwości koloidalnych w tkankach).

Źródła niejonizującego promieniowania elektromagnetycznego oddziałujące na środowisko mogą mieć charakter liniowy lub punktowy. Elektromagnetyczne promieniowanie niejonizujące występuje w zakresie częstotliwości od 1 Hz do 10^{16} Hz. Z punktu widzenia ochrony środowiska istotne znaczenie mają źródła liniowe na przykład linie elektroenergetyczne o napięciu znamionowym wynoszącym 110 kV lub wyższym oraz źródła punktowe, tj. urządzenia emitujące elektromagnetyczne promieniowanie niejonizujące w zakresie częstotliwości 0,1-300 000 MHz, do których należą:

- 1) stacje transformatorowe o napięciu znamionowym powyżej 110 kV,
- 2) urządzenia radiokomunikacyjne, radionawigacyjne i radiolokacyjne.

Intensywny rozwój źródeł pól elektromagnetycznych powoduje zarówno ogólny wzrost poziomu tła promieniowania elektromagnetycznego w środowisku, jak też powiększanie się liczby i powierzchni obszarów o podwyższonym poziomie natężenia promieniowania.

Zagrożenie promieniowaniem niejonizującym może być stosunkowo łatwo wyeliminowane lub ograniczone poprzez zapewnienie odpowiedniej separacji przestrzennej człowieka od pól przekraczających określone wartości graniczne.

Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 30 października 2003 roku w sprawie dopuszczalnych poziomów pól elektromagnetycznych w środowisku oraz sposobów sprawdzania dotrzymania tych poziomów (Dz.U. 2003 r. Nr 192, poz. 1883) określa dla terenów przeznaczonych pod zabudowę mieszkaniową odrębną wartość składowej elektrycznej pola elektromagnetycznego 50 Hz w wysokości 1kV/m.

Dla pozostałych terenów, na których przebywanie ludności jest dozwolone bez ograniczeń wymienione wyżej rozporządzenie określa wysokość składowej elektrycznej pola elektromagnetycznego o częstotliwości 50 Hz w wysokości 10 kV/m, natomiast składowej magnetycznej w wysokości 60 A/m.

Dla pól elektromagnetycznych w zakresie częstotliwości 300 MHz do 300 GHz (zakres częstotliwości sieci telefonii komórkowej) dopuszczalna wartość składowej elektrycznej wynosi 7 kV/m, natomiast gęstość mocy 0,1 W/m².

W chwili obecnej przez teren objęty projektem planu nie przebiegają napowietrzne linie przesyłowe energii elektrycznej wysokiego napięcia.

Źródłem promieniowania niejonizującego są również anteny i stacje bazowe telefonii komórkowej. W granicach opracowania znajdują się dwa takie obiekty – stacja bazowa telefonii na kościele pw. NMP Różańcowej przy ul. Józefa Pomian-Pomianowskiego 2 (dawniej ul. Bronisława Wesołowskiego) oraz maszt własny przy al. Ignacego Paderewskiego.

Ponadto w bliskim sąsiedztwie obszaru planu usytuowane są kolejne trzy obiekty – maszt własny na terenie stacji paliw Orlen przy ul. 11 Listopada, położony ok. 30 m od zachodnich granic przedmiotowego terenu, maszt własny przy ul. mjr. Hubala-Dobrzańskiego 2, oddalony ok. 145 m od południowej granicy obszaru projektu MPZP oraz stacja zlokalizowana na budynku mieszkalnym przy ul. Józefa Ignacego Kraszewskiego 2A, ok. 90 m na południe od granic przedmiotowego terenu.

Podsumowując, należy stwierdzić, że odporność środowiska na degradację i powiązana z nią zdolność do regeneracji, jest zróżnicowana w zależności od komponentu środowiska i zależy w znacznej mierze od charakteru, natężenia oraz czasu trwania czynnika oddziałującego na dany komponent i w efekcie go degradującego.

Generalnie w odniesieniu do charakteru zagospodarowania i czynników antropogenicznych występujących w granicach opracowania, lokalne środowisko należy uznać jako całość za mało odporne na degradację. Przykładem komponentów środowiskowych o stosunkowo małej odporności i powolnej regeneracji są między innymi gleby, a także wody podziemne. W odniesieniu do przyrody ożywionej do mało odpornych na degradację zaliczają się przede wszystkim naturalne siedliska przyrodnicze, towarzyszące im zbiorowiska roślinne oraz organizmy o wąskiej skali tolerancji ekologicznej, reprezentujące różne grupy systematyczne.

5.2. Potencjalne zmiany stanu środowiska w przypadku braku realizacji projektowanego planu

Poprzez brak realizacji ustaleń projektu planu zagospodarowania przestrzennego rozumie się sytuację pozostawienia obszaru w dotychczasowym stanie planistycznym.

Potencjalne zmiany w granicach opracowania będą związane z pogłębianiem się oddziaływań już tu występujących. Są one związane między innymi z emisją hałasu i zanieczyszczeń atmosferycznych. Dalsze przekształcenie środowiska w przypadku braku realizacji projektu MPZP na terenie opracowania może być potencjalnie związane z nieukierunkowaną zabudową, a dalsze

zagospodarowanie odbywać się będzie w oderwaniu od lokalnych uwarunkowań środowiskowych. Brak przyjęcia i wprowadzania w życie zasad ochrony środowiska, przyrody, krajobrazu oraz ochrony, kształtowania ładu przestrzennego i krajobrazu określonych w projekcie MPZP przyczynić się może do pogorszenia się istniejących tu obecnie uwarunkowań.

6. Problemy ochrony środowiska istotne z punktu widzenia realizacji projektowanego dokumentu, w szczególności dotyczące obszarów podlegających ochronie na podstawie ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody

6.1. Formy ochrony prawnej

6.1.1. Lasy ochronne

Lasy ochronne to obszary leśne podlegające ochronie ze względu na pełnione funkcje, określone w *ustawie o lasach* [1.2.4].

W granicach obszaru objętego planem, podobnie jak w jego bliskim sąsiedztwie, nie występują lasy, w tym lasy ochronne.

6.1.2. Grunty rolne i leśne

Grunty rolne i leśne podlegają ochronie z mocy *Ustawy o ochronie gruntów rolnych i leśnych* [1.2.5].

W granicach omawianego terenu nie występują grunty rolne, brak również terenów leśnych.

6.1.3. Zasoby wodne

Zasoby wodne podlegają ochronie na mocy ustawy *Prawo wodne* [1.2.6]. Ustawa reguluje gospodarowanie wodami zgodnie z zasadami zrównoważonego rozwoju. Ochronie podlegają między innymi wody podziemne i obszary ich zasilania. Ochrona ta polega na zmniejszaniu ryzyka zanieczyszczenia tych wód poprzez ograniczenie oddziaływania na obszary ich zasilania oraz na utrzymywaniu równowagi zasobów tych wód.

Teren objęty projektem MPZP znajduje się w zasięgu GZWP nr 329 „Zbiornik Bytom”. Nie występują tu natomiast ujęcia wód podziemnych.

Obszar opracowania położony jest w zasięgu dwóch jednolitych części wód powierzchniowych (JCWP). Część zachodnia teren projektu planu leży w granicach JCWP o nazwie „Przemsza od Zbiornika Przeczycy do ujścia Białej Przemszy” (kod: PLRW2000821279), natomiast część wschodnią obejmuje JCWP „Bobrek” (PLRW20005212889).

JCWP „Przemsza od zbiornika Przeczycy do ujścia Białej Przemszy” posiada status silnie zmienionej części wód, natomiast „Bobrek” – naturalnej części wód, a stan wymienionych wyżej JCWP jest zły [1.2.12]. Osiągnięcie celów środowiskowych jest zagrożone ze względu na brak możliwości technicznych, dobry stan i potencjał będzie mógł być osiągnięty do roku 2027.

Teren projektu MPZP znajduje się w zasięgu dwóch jednolitych części wód podziemnych: JCWPd nr 130 o kodzie europejskim PLGW2000130 oraz JCWPd nr 112 o kodzie PLGW2000112. Zgodnie z aktualnym *Planem Gospodarowania Wodami w obszarze dorzecza Wisły* [1.2.12] stan ilościowy i stan chemiczny JCWPd nr 130 jest dobry, a jej ogólna ocena stanu dobra, natomiast dla JCWPd nr 112 stan ilościowy określono na słaby, stan chemiczny na dobry, a ogólną ocenę stanu JCWPd jako słabą. Osiągnięcie celów środowiskowych w przypadku powyższych JCWPd uznano za zagrożone.

W przedstawionym do oceny projekcie MPZP wprowadzono zapisy służące ochronie wód powierzchniowych i podziemnych. Zgodnie z ustaleniami przedstawionego do oceny dokumentu zakazuje się prowadzenia gospodarki ściekowej w sposób mogący spowodować przekroczenie dopuszczalnego poziomu parametrów, określających stan jakości wód powierzchniowych i podziemnych. Wprowadza się także obowiązek docelowego odprowadzania ścieków do systemu kanalizacji miejskiej. W związku z tym należy przyjąć, że realizacja ustaleń planu nie przyczyni się do pogorszenia się ich stanu.

6.1.4. Złóża kopalin

Udokumentowane złoża kopalin podlegają ochronie na mocy ustawy *Prawo ochrony środowiska* [1.2.2] oraz ustawy *Prawo geologiczne i górnicze* [1.2.7].

W ocenianym projekcie MPZP uwzględniono występowanie trzech udokumentowanych złóż węgla kamiennego: „Porąbka-Klimontów”, „Sosnowiec” oraz „Saturn”. Zapisy projektu planu nie wprowadzają zakazu eksploatacji złóż kopalin.

6.1.5. Klimat akustyczny

Klimat akustyczny podlega ochronie na mocy *Rozporządzenia w sprawie dopuszczalnych poziomów hałasu* [1.2.8]. Dopuszczalne poziomy hałasu określone w powyższym dokumencie dla poszczególnych terenów chronionych akustycznie zostały przedstawione w tabeli poniżej.

Tab. 2. Dopuszczalne poziomy hałasu w środowisku powodowanego przez poszczególne grupy źródeł hałasu, z wyłączeniem hałasu powodowanego przez starty, lądowania i przeloty statków powietrznych oraz linie elektroenergetyczne wyrażone wskaźnikami L_{DWN} i L_N , które to wskaźniki mają zastosowanie do prowadzenia długookresowej polityki w zakresie ochrony przed hałasem

L.p.	Rodzaj terenu	Dopuszczalny długookresowy średni poziom dźwięku A w dB			
		Drogi lub linie kolejowe ¹⁾		Pozostałe obiekty i działalność będąca źródłem hałasu	
		L_{DWN} przedział czasu odniesienia równy wszystkim dobom w roku	L_N przedział czasu odniesienia równy wszystkim porom nocy	L_{DWN} przedział czasu odniesienia równy wszystkim dobom w roku	L_N przedział czasu odniesienia równy wszystkim porom nocy
1	a) Tereny zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej b) Tereny zabudowy związanej ze stałym lub czasowym pobytem dzieci i młodzieży c) Tereny domów opieki społecznej d) Tereny szpitali w miastach	64	59	50	40
2	a) Tereny zabudowy mieszkaniowej wielorodzinnej i zamieszkania zbiorowego b) Tereny zabudowy zagrodowej c) Tereny rekreacyjno-wypoczynkowe d) Tereny mieszkaniowo-usługowe	68	59	55	45

1) Wartości określone dla dróg i linii kolejowych stosuje się także dla torowisk tramwajowych poza pasem drogowym

W granicach terenu objętego planem występuje zabudowa chroniona akustycznie.

Do głównych źródeł hałasu w granicach terenu objętego opracowaniem należą źródła liniowe, tj. przebiegający tu odcinki dróg o znacznym natężeniu ruchu.

Największy wpływ na kształtowanie poziomu hałasu drogowego mają parametry źródła, tj. parametry ruchu drogowego, natężenie ruchu, udział pojazdów ciężkich oraz prędkość pojazdów. Bardzo duży wpływ odgrywa stan techniczny pojazdów oraz stan nawierzchni drogi. Poza wymienionymi czynnikami dodatkowy wpływ na poziom emitowanego hałasu ma też płynność ruchu i styl jazdy. O wielkości natężenia hałasu decydują również: ukształtowanie terenu, odległość

odbiorcy od jezdni, kształt i sposób pokrycia terenu (asfalt, beton, kostka brukowa, nawierzchnie gruntowe), sposób jego zagospodarowania oraz ewentualne przeszkody.

W zakresie ochrony przed hałasem w przedstawionym do oceny projekcie MPZP wprowadza się następujące zapisy:

- dla terenów zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej **MN**, mieszkaniowej niskiej intensywności **MNn** dopuszczalny poziom hałasu w środowisku przyjmuje się jak dla terenów zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej, zgodnie z przepisami odrębnymi z zakresu ochrony środowiska,
- dla terenów zabudowy mieszkaniowej wielorodzinnej **MW**, **MW/U** dopuszczalny poziom hałasu w środowisku przyjmuje się jak dla terenów zabudowy mieszkaniowej wielorodzinnej, zgodnie z przepisami odrębnymi z zakresu ochrony środowiska,
- dla terenów zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej i usługowej **MN/U** dopuszczalny poziom hałasu w środowisku przyjmuje się jak dla terenów zabudowy mieszkaniowo-usługowej, zgodnie z przepisami odrębnymi z zakresu ochrony środowiska, zgodnie z przepisami odrębnymi z zakresu ochrony środowiska,
- dla terenów ogrodów działkowych **ZD**, terenów zieleni parkowej **ZP** oraz terenów usług publicznych **UP** i terenów zabudowy usługowej – usług sportu i rekreacji **US** jak dla terenów rekreacyjno-wypoczynkowych.

Do działań sprzyjających ochronie przed hałasem wśród ustaleń projektu MPZP należy także utrzymanie w dotychczasowym użytkowaniu oraz wyznaczanie nowych terenów zieleni izolacyjnej, zieleni parkowej oraz ogrodów działkowych. Rolą terenów zielonych, zwłaszcza zieleni izolacyjnej, która powinna być zwarta, kształtowana piętrowo (zieleni niska, średnia, wysoka – krzewy, drzewa), obok ograniczenia percepcji hałasu jest także pełnienie funkcji izolacyjnej i dzięki temu ograniczanie rozprzestrzeniania się zanieczyszczeń powietrza.

6.1.6. Walory krajobrazowe oraz dziedzictwo kulturowe

Walory krajobrazowe podlegają ochronie na mocy *ustawy o ochronie przyrody* [1.2.3]. Walory krajobrazowe, rozumiane jako wartości ekologiczne, estetyczne i kulturowe terenu oraz związanych z nim elementów przyrodniczych, ukształtowane przez siły przyrody lub w wyniku działalności człowieka, podlegają ochronie bez względu na to, czy są objęte szczególnymi formami ochrony przyrody.

Teren objęty projektem MPZP został wybitnie przekształcony antropogenicznie i nie wyróżnia się szczególnymi walorami krajobrazowymi. Nie wyznaczono tu krajobrazów priorytetowych określonych w audycie krajobrazowym oraz planie zagospodarowania przestrzennego województwa

W ramach kształtowania i ochrony krajobrazu krajobrazu w przedstawionym do oceny projekcie MPZP wprowadzono szereg zapisów. W obrębie wyznaczonych terenów zieleni ustala się zakaz realizacji budynków, z zastrzeżeniem uwzględnienia pozostałych ustaleń planu. Wprowadza się

także zasady ochrony dziedzictwa kulturowego i zabytków. W granicach terenu objętego planem występują obiekty objęte ochroną konserwatorską, ujęte w wykazie gminnej ewidencji zabytków. Należą do nich budynki położone przy ulicy mjr. Henryka Hubala-Dobrzańskiego/ul. Jan Gacka w obszarze działek o numerach ew. 409/35, 409/36, 409/60, obręb Klimontów. W odniesieniu do obiektów na działkach o nr ew. 409/36, 409/60 ustala się szczegółowe nakazy i zakazy. Dla budynku na działce o nr ew. 409/35 w porozumieniu z Wojewódzkim Konserwatorem Zabytków odstąpiono od wprowadzania szczegółowych zapisów z uwagi na bardzo zły stan techniczny budynku.

Zapisy projektu planu obejmują także szereg szczegółowych ustaleń i zasad, wynikających z potrzeb kształtowania i ochrony ładu przestrzennego oraz przestrzeni publicznych.

6.1.7. Flora, fauna i mykobiota

Flora i fauna podlega ochronie na mocy ustawy *Prawo ochrony środowiska* [1.2.2] oraz *Ustawy o ochronie przyrody* [1.2.3].

Zgodnie z *Prawem Ochrony Środowiska* ochrona zwierząt oraz roślin polega na:

- 1) zachowaniu cennych ekosystemów, różnorodności biologicznej i utrzymaniu równowagi przyrodniczej, 2) tworzeniu warunków prawidłowego rozwoju i optymalnego spełniania przez zwierzęta i roślinność funkcji biologicznej w środowisku,
- 3) zapobieganiu lub ograniczaniu negatywnych oddziaływań na środowisko, które mogłyby niekorzystnie wpływać na zasoby oraz stan zwierząt oraz roślin,
- 4) zapobieganiu zagrożeniom naturalnych kompleksów i tworów przyrody.

W myśl *Ustawy o ochronie przyrody* ochrona gatunkowa obejmuje okazy gatunków oraz siedliska i ostoje roślin, zwierząt i grzybów. Ochrona gatunkowa ma na celu zapewnienie przetrwania i właściwego stanu ochrony dziko występujących na terenie kraju lub innych państw członkowskich Unii Europejskiej rzadkich, endemicznych, podatnych na zagrożenia i zagrożonych wyginięciem oraz objętych ochroną na podstawie przepisów umów międzynarodowych, których Rzeczpospolita Polska jest stroną, gatunków roślin, zwierząt i grzybów oraz ich siedlisk i ostoi, a także zachowanie różnorodności gatunkowej i genetycznej.

W stosunku do rodzimych dziko występujących roślin objętych ochroną gatunkową (ściśłą lub częściową) obowiązują zakazy:

- 1) zrywania, niszczenia i uszkodzania;
- 2) niszczenia ich siedlisk i ostoi;
- 3) dokonywania zmian stosunków wodnych, stosowania środków chemicznych, niszczenia ściółki leśnej i gleby w ostojach;
- 4) pozyskiwania, zbioru, przetrzymywania, posiadania, preparowania i przetwarzania okazów gatunków;
- 5) zbywania, nabywania, oferowania do sprzedaży, wymiany i darowizny okazów gatunków;
- 6) wwożenia z zagranicy i wywożenia poza granicę państwa okazów gatunków.

W stosunku do zwierząt należących do gatunków dziko występujących objętych ochroną ścisłą lub częściową wprowadza się m.in. następujące zakazy:

- 1) umyślnego zabijania;
- 2) umyślnego okaleczania i chwytania;
- 3) transportu, pozyskiwania, przetrzymywania, a także posiadania żywych zwierząt;
- 4) zbierania, przetrzymywania i posiadania okazów gatunków;
- 5) umyślnego niszczenia ich jaj, postaci młodocianych i form rozwojowych;
- 6) niszczenia ich siedlisk i ostoj;
- 7) niszczenia ich gniazd;
- 8) niszczenia ich mrowisk, nor, legowisk, żeremi, tam, tarlisk, zimowisk i innych schronień;
- 9) wybierania, posiadania i przechowywania ich jaj;
- 10) wyrabiania, posiadania i przechowywania wydmuszek;
- 11) preparowania okazów gatunków;
- 12) zbywania, oferowania do sprzedaży, wymiany i darowizny okazów gatunków;
- 13) wwożenia z zagranicy i wywożenia poza granicę państwa okazów gatunków;
- 14) umyślnego płoszenia i niepokojenia;
- 15) przemieszczania z miejsc regularnego przebywania na inne miejsca;
- 16) przemieszczania urodzonych i hodowanych w niewoli do stanowisk naturalnych.

Ochronie, polegającej na zapobieganiu niszczeniu i dewastacji, podlegają także tereny zieleni urządzonej, drzewa i krzewy oraz ich zbiorowiska niebędące lasem. W *ustawie o ochronie przyrody* nakazano zwrócić szczególną uwagę na roboty ziemne oraz inne roboty związane z wykorzystaniem sprzętu mechanicznego lub urządzeń technicznych, prowadzone w pobliżu drzew lub krzewów albo ich zespołów. Prace te mogą być wykonywane wyłącznie w sposób nie szkodzący drzewom lub krzewom. W okresie zimowym na ulicach, placach oraz drogach publicznych środki chemiczne mogą być stosowane tylko w sposób nieszkodzący terenom zieleni oraz zadrzewieniom.

Z terenu objętego projektem MPZP nie wykazywano stanowisk roślin i grzybów chronionych i/lub zagrożonych wyginięciem, tzn. ujętych w wykazach *czerwonych list* i *czerwonych ksiąg*.

Objęta ochroną gatunkową jest natomiast zdecydowana większość występujących lub potencjalnie występujących na tym terenie ptaków (wyjątkiem w tej kwestii jest np. grzywacz *Columba palumbus*). Realizacja zapisów projektu MPZP dotycząca wprowadzania zabudowy na tereny biologicznie czynne pociągać będzie za sobą w niektórych miejscach konieczność wycinki drzew i krzewów. Usuwanie zieleni wysokiej odbywać się może po uzyskaniu stosownych zezwoleń, poprzedzonych wizją przyrodniczą pod kątem kontroli ewentualnego występowania gniazd ptasich, dziuplastych drzew i budek lęgowych, poza okresem lęgowym. W granicach opracowania, zgodnie z zapisami planu, pozostawia się część terenów zielonych i wyznacza się nowe obszary m.in. zielni parkowej i ogrodów działkowych. Biorąc powyższe pod uwagę oraz fakt, że również w sąsiedztwie terenu objętego planem występują siedliska sprzyjające bytowaniu i gniazdowaniu przedstawicieli awifauny, należy przyjąć, że realizacja ustaleń projektu MPZP nie wpłynie negatywnie na lokalne zasoby gatunków chronionych ptaków.

6.1.8. Obiekty chronione w myśl ustawy o ochronie przyrody

Na terenie objętym projektem planu zlokalizowany jest pomnik przyrody ożywionej – klon jawor *Acer pseudoplatanus*, rosnący przy zachodniej granicy terenu opracowania, przy ul. 11 Listopada. Obiekt ten został wskazany w projekcie planu. W bezpośrednim sąsiedztwie charakteryzowanego obszaru występuje ponadto 6 okazów pomnikowych drzew. Zgodnie z ustaleniami dokumentu nie przewiduje się zagospodarowania w rejonie pomników przyrody, jak również nie planuje się innych działań, które mogłyby negatywnie oddziaływać na te obiekty chronione.

Na terenie planu ani w jego bezpośrednim sąsiedztwie nie występują obszarowe formy ochrony przyrody w rozumieniu *Ustawy o ochronie przyrody*. Najbliżej położone obszary chronione, położonych poza granicami przedmiotowego terenu wyszczególniono w rozdziale 5.1.11. niniejszej prognozy. Ze względu na lokalny charakter skutków realizacji ustaleń przedstawionego do oceny projektu MPZP i odległość od obszarów chronionych należy stwierdzić, że realizacja ta nie wpłynie negatywnie na obiekty podlegające ochronie.

6.1.9. Obszary cenne przyrodniczo a nie objęte ochroną

Teren objęty projektem MPZP został znacząco przekształcony antropogenicznie. W dużej mierze jest zagospodarowany i zabudowany. W jego granicach nie wyróżniono obszarów cennych, o podwyższonych walorach przyrodniczych.

Do elementów środowiska cenniejszych w skali obszaru opracowania zaliczyć można tereny ogrodów działkowych oraz nieużytki porośnięte miejscami zadrzewieniami i zakrzewieniami, położone w rejonie al. Wolności. Zapisy projektu planu utrzymują w dotychczasowym użytkowaniu istniejące ogrody działkowe, a także przewidują wyznaczenie nowych terenów o tej funkcji. Zgodnie z ustaleniami projektu MPZP wprowadza się ponadto przeznaczenie zabudowy mieszkaniowej wielorodzinnej na obszar wspomnianych powyżej nieużytków biologicznie czynnych, pokrytych miejscami przez zieleń wysoką (NN.56 MW). Należy jednak podkreślić, że tereny te zostały wskazane pod zabudowę usługowo-przemysłową w obowiązującym MPZP, a zapisy ocenianego projektu jedynie zmieniają kierunek zagospodarowania.

Korytarze ekologiczne

W granicach terenu objętego projektem miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego nie przebiegają korytarze ekologiczne wyznaczone na terenie województwa śląskiego [1.2.42] ani kraju [1.2.52].

Realizacja zapisów planu polegająca na rozwoju obszarów zabudowy ograniczy lokalne możliwości migracji organizmów. Należy jednak wskazać, że bariery takie już istnieją. Składają się na nie zwłaszcza odcinki ciągów komunikacyjnych o znacznym natężeniu ruchu: ul. 11 Listopada, mjr. Henryka Hubala-Dobrzańskiego i marsz. Edwarda Rydza-Śmigłego oraz obecność zabudowy, zwłaszcza wielorodzinnej. Funkcjonalność szlaków migracji ogranicza obecność terenów zabudowanych, położonych poza północną, zachodnią i południową granicą terenu planu. Ograniczenia te dotyczą przede wszystkim zwierząt lądowych, natomiast w mniejszym stopniu

ptaków. W dalszym ciągu możliwa jest też dyspersja większości gatunków roślin, zwłaszcza wiatrosiewnych oraz zoochorycznych, tj. wykorzystujących zwierzęta do rozprzestrzeniania się.

7. Cele ochrony środowiska ustanowione na szczeblu międzynarodowym i krajowym oraz sposoby, w jakich te cele i inne problemy środowiska zostały uwzględnione podczas opracowywania projektu planu

Podstawowe cele ochrony środowiska zostały uwzględnione w następujących dokumentach krajowych:

1. Koncepcja polityki przestrzennego zagospodarowania kraju (ogłoszona w Monitorze Polskim Nr 26, poz. 432),
2. Zaktualizowana koncepcja przestrzennego zagospodarowania kraju z 2005 r.
3. Koncepcja Przestrzennego Zagospodarowania Kraju (do 2030 r.)
4. Polska 2025 – Długookresowa strategia trwałego i zrównoważonego rozwoju (Rządowe Centrum Studiów Strategicznych, 2000 r.),
5. Polityka ekologiczna państwa 2030, PEP2030 (Ministerstwo Środowiska, Warszawa 2019)

oraz w dokumentach międzynarodowych, ratyfikowanych przez stronę polską, których ustalenia w znaczącej części zawarte są w wyżej wymienionych dokumentach oraz przepisach prawnych.

Główne cele zawarte w tych dokumentach to:

Koncepcja polityki przestrzennego zagospodarowania kraju:

- przyjęcie nadrzędnej zasady zrównoważonego rozwoju,
- eksponowanie wartości krajobrazowych i ich harmonizowanie z zagospodarowaniem,
- ochrona zasobów wodnych poprzez prowadzenie wodochronnej gospodarki w zlewniach, polegającej m.in. na wprowadzeniu szczególnych zasad ochrony środowiska w obszarach alimentacji wód podziemnych, zachowanie nieuregulowanych rzek, których funkcje przyrodnicze nie uległy dewastacji,
- ochrona dolin rzecznych reprezentujących bogactwo przyrody oraz spełniających funkcje korytarzy ekologicznych, oczek wodnych i terenów wodno-błotnych,
- tworzenie warunków dla ochrony i rozwoju terenów zielonych wewnątrz i wokół miast oraz zagospodarowanych terenów rekreacyjnych,
- zahamowanie procesów degradacji oraz przywrócenie wartości środowiska przyrodniczego na obszarach o szczególnym jego zniszczeniu lub zubożeniu przez urbanizację, melioracje osuszające oraz regulacje rzek,
- określenie obszarów wymagających ograniczenia działalności inwestycyjnej i gospodarczej,

- określenie złóż surowców mineralnych, których eksploatacja nie może być uruchomiona, jeżeli może naruszać inne zasoby przyrody, istotne części lub całość systemu ekologicznego,
- uwzględnienie ekologicznych podstaw polityki przestrzennej w stosunku do transportu poprzez wskazanie obszarów do preferencji prośrodowiskowego transportu i nasycenie odpowiednim transportem obszarów o szczególnych walorach społecznych, realizację na przebiegu korytarzy ekologicznych przepustów drogowych umożliwiających migrację fauny, odpowiednie trasowanie autostrad z ominięciem obszarów o cennych walorach przyrodniczych,
- stopniowe rozszerzanie i utrwalanie dobrej kondycji ekologicznej obszarów o walorach przyrodniczych objętych ochroną prawną,
- powszechne i wzajemne uwzględnienie uwarunkowań przyrodniczych w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego oraz programach przedsięwzięć publicznych o znaczeniu ponadlokalnym,
- promowanie ekologicznych kierunków i form w wybranych dziedzinach i obszarach (ekoturystyka, ekoroślnictwo, ekosadownictwo),
- zlikwidowanie zagrożenia ekologicznego w obszarach o przekroczonych normach zanieczyszczeń,
- ochrona różnorodności biologicznej obszarów niezdegradowanych, które stanowią główny potencjał przyrodniczy kraju,
- ustanowienie obowiązkowej komasacji gruntów realizowanej w oparciu o pomoc państwa, podporządkowanej działalności przeciwozyjnej na najlepszych glebach oraz najbardziej podatnych na erozję wodną lub podjęcie innych skutecznych środków gwarantujących odpowiednie ich zabezpieczenie przed erozją,
- zahamowanie rozpraszania zabudowy, zwłaszcza na tereny o wysokich walorach krajobrazowych,
- ochrona jako „dziedzictwa ludzkości” zanikających krajobrazów – mozaiki ekosystemów leśnych, łąkowych, polnych oraz związanych z osadnictwem,
- priorytetowe traktowanie tworzenia korytarzy ekologicznych w trakcie realizacji programów zwiększania lesistości,
- ochrona i wykorzystanie rodzimej różnorodności biologicznej w programach rekultywacji obszarów zdegradowanych działalnością gospodarczą.

Długookresowa strategia trwałego i zrównoważonego rozwoju:

Głównym jej celem jest stworzenie warunków dla stymulowania rozwoju, sprzyjających sukcesywnemu eliminowaniu procesów i działań gospodarczych szkodliwych dla środowiska

i zdrowia ludzi, promowaniu sposobów gospodarowania przyjaznych dla środowiska oraz przywracaniu równowagi na obszarach dewastacji i degradacji przyrodniczej. Głównym założeniem rozwojowym strategii jest utrzymanie wzrostu gospodarczego w powiązaniu ze zdecydowanym wzrostem efektywności wykorzystania surowców, paliw oraz zasobów przyrody a także zapewnieniem bezpieczeństwa ekologicznego kraju. Ponadto strategia zaleca:

- uwzględnienie w planach zagospodarowania przestrzennego elementów ochrony środowiska, ochrony różnorodności biologicznej i pomników natury,
- pomoc państwa dla działalności proekologicznej, rekultywacji terenów i zasobów skażonych, dla czynnej ochrony środowiska i różnorodności biologicznej,
- przestrzeganie prawa ekologicznego krajowego i międzynarodowego przez wszystkie podmioty,
- zapewnienie równego dostępu do środowiska i jego zasobów,
- zapewnienie konkurencyjności wykorzystania zasobów odnawialnych i recyklingu surowców,
- zapewnienie swobodnego transferu technologicznego i inwestycji proekologicznych,
- uwzględnienie zagadnień środowiskowych w opracowywanych politykach i programach sektorowych szczebla krajowego i regionalnego.

Polityka ekologiczna państwa 2030 (PEP2030) integruje zakres tematyczny dokumentów:

- - Strategii „Bezpieczeństwo Energetyczne i Środowisko – perspektywa do 2020 r.” BEiŚ) w części środowiskowej,
- - Strategicznego planu adaptacji dla sektorów obszarów wrażliwych na zmiany klimatu do roku 2020 (SPA2020),
- - Polityki klimatycznej Polski. Strategii redukcji emisji gazów cieplarnianych w Polsce do roku 2020 (uchylona uchwałą Rady Ministrów w dniu 1 września 2015 r.), których okres obowiązywania został zaplanowany do końca 2020 r.

Zakres tematyczny PEP został uzupełniony o środowiskowe cele i priorytety Rządu RP oraz rozwija część środowiskową Strategii na rzecz Odpowiedzialnego Rozwoju do roku 2020 (z perspektywą do 2030 r.). W rezultacie PEP obejmuje następującą tematykę:

- - bezpieczeństwo biologiczne, w tym organizmy genetycznie zmodyfikowane,
- - klimat akustyczny,
- - najlepsze dostępne techniki BAT,
- - odpady,
- - pola elektromagnetyczne,
- - powierzchnia ziemi,
- - powietrze,
- - promieniowanie jonizujące,

- - służby ochrony środowiska i podmioty biorące udział w zarządzaniu środowiskiem,
- - system finansowania ochrony środowiska,
- - system ocen oddziaływania na środowisko,
- - technologie środowiskowe,
- - wzorce zrównoważonej konsumpcji i edukacja ekologiczna, w tym dostęp do informacji,
- - zasoby geologiczne,
- - zasoby przyrodnicze, w tym krajobraz, leśnictwo i różnorodność biologiczna,
- - zasoby wodne, w tym jakość wód,
- - zmiany klimatu (mitygacja i adaptacja).

Polityka ekologiczna państwa opiera się na budowie innowacyjnej gospodarki z zachowaniem zasad zrównoważonego rozwoju, który jest wymogiem nowoczesnej polityki państwa. Zrównoważony rozwój oznacza stabilny wzrost gospodarczy powiązany z racjonalną gospodarką zasobami środowiskowymi i respektowaniem praw człowieka. To właśnie człowiek jest nadrzędną wartością w Polityce ekologicznej Państwa 2030 poprzez koncentrację tematyczną na jakości życia, zdrowiu i dobrobycie Polaków. Rolą polityki ekologicznej jest więc zapewnienie bezpieczeństwa ekologicznego państwa. Jest podstawą do podejmowania działań na szczeblu krajowym, wojewódzkim i lokalnym. Kluczowa dla osiągnięcia celów polityki ekologicznej jest dodatkowo dbałość o kulturę współżycia ze środowiskiem na szczeblu samorządowym, zwłaszcza poprzez racjonalne planowanie zagospodarowania przestrzennego, które pomaga chronić ludność przed zanieczyszczeniami powietrza i hałasem oraz przyrodę przed nadmierną presją.

Ustalenia przedstawionego do oceny miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego generalnie nie stoją w sprzeczności z zapisami powyższych dokumentów.

8. Ustalenia projektu miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego w odniesieniu do *Strategicznego planu adaptacji dla sektorów i obszarów wrażliwych na zmiany klimatu do roku 2020 z perspektywą do roku 2030*

Strategiczny plan adaptacji dla sektorów i obszarów wrażliwych na zmiany klimatu do roku 2020 z perspektywą do roku 2030 (tzw. SPA2020) stanowi element szerszego projektu badawczego o nazwie KLIMADA, którego prowadzenie zakłada się do roku 2070.

We wskazanym dokumencie uwzględniono i przeanalizowano obecne i oczekiwane zmiany klimatu, w tym scenariusze zmian klimatu dla Polski do roku 2030, które wykazały, że w tym okresie największe zagrożenie dla gospodarki i społeczeństwa będą stanowiły ekstremalne zjawiska pogodowe (nawalne deszcze, powodzie, podtopienia, osunięcia ziemi, fale upałów, susze, huragany, osuwiska itp.), będące pochodnymi zmian klimatycznych. Zjawiska te będą występować z coraz większą częstotliwością i natężeniem oraz będą dotyczyć coraz większych obszarów kraju.

Wśród najbardziej wrażliwych sektorów i obszarów, dla których określono cele i kierunki działań adaptacyjnych znalazły się: gospodarka wodna, rolnictwo, leśnictwo, różnorodność biologiczna

i obszary prawnie chronione, zdrowie, energetyka, budownictwo, transport, obszary górskie, strefy wybrzeża, gospodarka przestrzenna i obszary zurbanizowane.

Głównym celem SPA 2020 jest zapewnienie zrównoważonego rozwoju oraz efektywnego funkcjonowania gospodarki i społeczeństwa w warunkach zmian klimatu. Cele szczegółowe oraz powiązane z nimi kierunki działań zostały określone następująco:

Cel 1. Zapewnienie bezpieczeństwa energetycznego i dobrego stanu środowiska

Kierunki działań:

- 1.1 – dostosowanie sektora gospodarki wodnej do zmian klimatu
- 1.2 – adaptacja strefy przybrzeżnej do zmian klimatu
- 1.3 – dostosowanie sektora energetycznego do zmian klimatu
- 1.4 – ochrona różnorodności biologicznej i gospodarka leśna w kontekście zmian klimatu
- 1.5 – adaptacja do zmian klimatu w gospodarce przestrzennej i budownictwie
- 1.6 – zapewnienie funkcjonowania skutecznego systemu ochrony zdrowia w warunkach zmian klimatu

Cel 2. Skuteczna adaptacja do zmian klimatu na obszarach wiejskich

Kierunki działań:

- 2.1 – stworzenie lokalnych systemów monitorowania i ostrzegania przed zagrożeniami
- 2.2 – organizacyjne i techniczne dostosowanie działalności rolniczej i rybackiej do zmian klimatu

Cel 3. Rozwój transportu w warunkach zmian klimatu

Kierunki działań:

- 3.1 – wypracowywanie standardów konstrukcyjnych uwzględniających zmiany klimatu
- 3.2 – zarządzanie szlakami komunikacyjnymi w warunkach zmian klimatu

Cel 4. Zapewnienie zrównoważonego rozwoju regionalnego i lokalnego z uwzględnieniem zmian klimatu

Kierunki działań:

- 4.1 – monitoring stanu środowiska i systemy wczesnego ostrzegania i reagowania w kontekście zmian klimatu (miasta i obszary wiejskie)
- 4.2 – miejska polityka przestrzenna uwzględniająca zmiany klimatu

Cel 5. Stymulowanie innowacji sprzyjających adaptacji do zmian klimatu

Kierunki działań:

- 5.1 – promowanie innowacji na poziomie działań organizacyjnych i zarządczych sprzyjających adaptacji do zmian klimatu
- 5.2 – budowa systemu wsparcia polskich innowacyjnych technologii sprzyjających adaptacji do zmian klimatu

Cel 6. Kształtowanie postaw społecznych sprzyjających adaptacji do zmian klimatu

Kierunki działań:

- 6.1 – zwiększenie świadomości odnośnie do ryzyk związanych ze zjawiskami ekstremalnymi i metodami ograniczania ich wpływu
- 6.2 – ochrona grup szczególnie narażonych przed skutkami niekorzystnych zjawisk klimatycznych.

W świetle powyższych wskazań, mając na uwadze charakter oraz zakres (szczegółowość) ocenianego dokumentu planistycznego, a także charakter (uwarunkowania środowiskowe) i sposób zagospodarowania przedmiotowego terenu należy stwierdzić, że miejscowy plan jest związany przede wszystkim z sektorami jakimi są: gospodarka przestrzenna i obszary zurbanizowane, a w tym również z sektorami obejmującymi budownictwo i infrastrukturę oraz inne.

Zgodnie z mapami zagrożenia powodziowego opracowanymi przez Krajowy Zarząd Gospodarki Wodnej w Warszawie w granicach przedmiotowego terenu nie występują obszary szczególnego zagrożenia powodzią. Obszar objęty projektem MPZP zlokalizowany jest także poza obszarami osuwisk.

Do głównych zagrożeń przedmiotowego terenu w kontekście zmian klimatycznych należą: intensyfikacja miejskiej wyspy ciepła, silne ulewy powodujące podtopienia oraz susze sprzyjające deficytowi wody w miastach.

Generalnie realizacja ocenianego planu może się przyczynić do intensyfikacji (rozszerzenia zjawiska) miejskiej wyspy ciepła. Planowany rozwój zabudowy obejmuje w głównej mierze tereny zabudowy mieszkaniowej, dla której przewidziano stosunkowo wysoki, wynoszący przynajmniej 25% wskaźnik powierzchni biologicznie czynnej. Ogólnie dla różnych typów zagospodarowania terenu przewiduje się wskaźnik powierzchni biologicznie czynnej wynoszący od 5% (tereny placu publicznego) do 90% (zieleni parkowa) i 95% (zieleni izolacyjna). W związku z powyższym występowanie zjawiska „miejskiej wyspy ciepła” będzie na przedmiotowym terenie ograniczane i nie przewiduje się jego znaczącej intensyfikacji.

Ogólnie rzecz ujmując ustalenia miejscowego planu wpisują się przede wszystkim w realizację następujących kierunków działań określonych SPA 2020: 1.3 i 1.5 w zakresie celu nr 1 oraz 4.2 w celu nr 4.

Do ustaleń planu realizujących założenia powyższych celów i kierunków należą między innymi:

- zwiększenie zasięgu terenów objętych zorganizowanym systemem ciepłowniczym zasilanym z centralnych źródeł (kierunek 1.3 i 4.2),
- dopuszczenie stosowania odnawialnych źródeł energii o mocy nie przekraczającej 100 Kw, z wyłączeniem urządzeń wykorzystujących moc wiatru (kierunek 1.3 i 4.2),
- wprowadzenie dla terenów zabudowy minimalnego procenta terenów biologicznie czynnych wynoszącego od 5% do 95% oraz utrzymanie i wprowadzanie nowych terenów zieleni, w tym zieleni parkowej, izolacyjnej i ogrodów działkowych (kierunek 1.4 i 4.2).

Wskazane powyżej zapisy sprzyjają również innym kierunkom działań służącym adaptacji do zmian klimatu.

9. Ustalenia projektu miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego w odniesieniu do *Uchwały Nr V/36/1/2017 Sejmiku Województwa Śląskiego z dnia 7 kwietnia 2017 r. w sprawie wprowadzenia na obszarze województwa śląskiego ograniczeń w zakresie eksploatacji instalacji, w których następuje spalanie paliw*

Uchwała Nr V/36/1/2017 Sejmiku Województwa Śląskiego z dnia 7 kwietnia 2017 r. w sprawie wprowadzenia na obszarze województwa śląskiego ograniczeń w zakresie eksploatacji instalacji, w których następuje spalanie paliw (tzw. uchwała antysmogowa) wprowadza zakazy i ograniczenia w zakresie eksploatacji instalacji, w których następuje spalanie paliw stałych. Celem tych zakazów i ograniczeń jest zapobieżenie negatywnemu wpływowi na zdrowie ludzi i środowisko w granicach administracyjnych województwa śląskiego. Uchwała określa, jakie wymagania muszą spełniać instalacje, w których spalane są paliwa stałe oraz wymienia paliwa, których stosowanie jest zakazane.

Do ustaleń projektu planu, wpisujących się w kierunki działań przyjęte w powyższej uchwale należą następujące zapisy:

- zwiększenie zasięgu terenów objętych zorganizowanym systemem ciepłowniczym zasilanym z centralnych źródeł),
- dopuszczenie stosowania odnawialnych źródeł energii o mocy nie przekraczającej 100 Kw, z wyłączeniem urządzeń wykorzystujących moc wiatru.

10. Przewidywane znaczące oddziaływanie, w tym bezpośrednie, wtórne i skumulowane, krótkoterminowe, średnioterminowe i długoterminowe, stałe i chwilowe oraz pozytywne i negatywne na przedmiot ochrony obszaru Natura 2000 oraz integralność tego obszaru, a także na środowisko

Na terenie objętym projektem miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego ani w jego sąsiedztwie nie występują obszarowe formy ochrony przyrody, w tym obszary sieci Natura 2000. Najbliżej granic charakteryzowanego terenu położone są następujące obiekty chronione w ramach sieci Natura 2000:

- specjalny obszar ochrony siedlisk Natura 2000 „Torfowisko Sosnowiec-Bory” (PLH240038) usytuowany ok. 4,56 km w kierunku na wschód od terenu opracowania,
- specjalny obszar ochrony siedlisk Natura 2000 „Łąki w Sławkowie” (PLH240043) położony ok. 7,79 km w kierunku na północny wschód od granic obszaru planu,

- specjalny obszar ochrony siedlisk Natura 2000 „Lipienniki w Dąbrowie Górniczej” (PLH240037), zlokalizowany ok. 9,66 km na północ od terenu opracowania.

Ze względu na charakter i skalę prognozowanych oddziaływań związanych z realizacją zapisów ocenianego projektu MPZP oraz odległość od wymienionych powyżej terenów chronionych, nie przewiduje się wpływu działań wynikających z ustaleń planu na obszary wymienione wyżej obszary natura 2000, w tym na ich integralność i cele ochrony.

10.1. Oddziaływania rozwiązań planu na środowisko: bezpośrednie i pośrednie, średnio i długo terminowe, stałe i chwilowe, wtórne i skumulowane

Oceniany projekt planu przewiduje w większości utrzymanie istniejącego zagospodarowania terenu, a także ustala rozwój zabudowy mieszkaniowej, usługowej oraz infrastruktury drogowej kosztem terenów biologicznie czynnych, w tym częściowo zadrzewionych.

Aktualnie w obszarze planu występuje generalnie stałe oddziaływanie istniejącego zagospodarowania na środowisko związane między innymi z emisją zanieczyszczeń atmosferycznych ze źródeł komunikacyjnych, emisją hałasu do otoczenia oraz dokonanym, nieodwracalnym przekształceniem powierzchni terenu. Realizacja ustaleń miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego będzie związana głównie z utrzymaniem i pogłębieniem się oddziaływań już tu występujących.

Oddziaływanie krótkotrwale polegać będzie między innymi emisji hałasu oraz zanieczyszczeń do powietrza, których źródłem będą maszyny i urządzenia budowlane, związanych realizacją planowanej zabudowy. Oddziaływania te będą miały charakter chwilowy, bo związany z wykonaniem poszczególnych zadań założonych w planie, tj. ograniczony do czasu realizacji poszczególnych inwestycji.

Oddziaływanie trwałe będzie polegało przede wszystkim na przekształceniu powierzchni ziemi spowodowanym na przykład pracami niwelacyjnymi oraz zajęciem terenu przez infrastrukturę komunikacyjną i techniczną. Wprowadzanie pozaprzemysłowych form zagospodarowania będzie związane z zajęciem powierzchni biologicznie czynnych i usunięciem porastającej jej pokrywy roślinnej. Lokalnie realizacja ustaleń planu może być związana z koniecznością wycinku zieleni wysokiej. Wraz z zajęciem terenów biologicznie czynnych zamieszkująca je fauna zostanie wyparta na tereny przyległe.

Aktualnie istniejące w granicach opracowania ciągi komunikacyjne, oddziałują na tereny przyległe między innymi w zakresie emisji hałasu. Nieuniknione jest to, że opisane wyżej oddziaływania będą się w mniejszym lub większym stopniu kumulować w środowisku. Opisane wpływy zarówno na etapie budowy jak i eksploatacji będą ograniczane zapisami planu, a także przepisami zawartymi w obowiązującym prawodawstwie.

Generalnie można stwierdzić, iż realizacja miejscowego planu przy zachowaniu ograniczeń wpływu na środowisko wynikających z jego ustaleń oraz przepisów odrębnych nie spowoduje poważnych zagrożeń dla środowiska.

Tab. 3. Charakterystyka typów oddziaływań

Typ oddziaływań	Etap budowy	Etap eksploatacji
bezpośrednie	- wzrost poziomu hałasu związanego z pracami budowlanymi przy tworzeniu nowych obiektów kubaturowych - pylenie z powierzchni odkrytych miejsc składowych materiałów sypkich i obiektów w budowie - zanieczyszczenie powietrza spalinami pochodzącymi z maszyn pracujących na budowach - zmniejszenie powierzchni biologicznie czynnej i wycinka zieleni wysokiej (drzew i krzewów)	- wzrost emisji hałasu komunikacyjnego - przekształcenie powierzchni ziemi w ramach prowadzenia niwelacji pod planowane zagospodarowanie
pośrednie	- nie występują brak znaczących oddziaływań	- intensyfikacja ruchu pojazdów
wtórne	- nie występują brak znaczących oddziaływań	- dalsza synantropizacja szaty roślinnej w rejonie utworzonej infrastruktury
skumulowane	- krótkotrwała kumulacja hałasu pochodzącego z prac budowlanych oraz hałasu komunikacyjnego - zmniejszenie powierzchni biologicznie czynnych (zielonych)	- zmiana jakości powietrza w wyniku nakładania się emisji z poszczególnych emitorów - kumulacja hałasu komunikacyjnego
krótkoterminowe	- hałas budowlany - zanieczyszczenie powietrza związane z pracami budowlanymi - powstawanie odpadów budowlanych	- nie występują brak znaczących oddziaływań
długoterminowe	- zmniejszenie powierzchni biologicznie czynnej - zmniejszenie powierzchni zadrzewionych	- zmiany morfologii terenu (lokalnych warunków krajobrazowych) związane z powstawaniem nowych zabudowań - dalsza synantropizacja szaty roślinnej w rejonie utworzonej infrastruktury;
stałe	- zmiany ukształtowania powierzchni terenu - zmiana lokalnego krajobrazu	- lokalne zmiany mikroklimatu - zwiększenie powierzchni terenów utwardzonych
chwilowe	- hałas budowlany - zanieczyszczenie powietrza związane z pracami budowlanymi - powstawanie odpadów budowlanych	- zwiększenie natężenia ruchu komunikacyjnego

11. Stan środowiska na obszarach objętych znaczącym oddziaływaniem

Obecnie w granicach opracowania dominują obszary zagospodarowane. Mając na względzie obecny stan środowiska przyrodniczego obszaru objętego MPZP oraz jego przekształcenie antropogeniczne, jak również uwzględniając w szerszym ujęciu jego otoczenie oraz skalę projektowanych zamierzeń planistycznych, należy stwierdzić, iż realizacja planu w granicach przedmiotowego terenu nie będzie związana ze znaczącym oddziaływaniem na środowisko przyrodnicze.

12. Transgraniczne oddziaływanie na środowisko

Obszar objęty niniejszą prognozą zlokalizowany jest w odległości ok. 45 km od południowej granicy Państwa z Republiką Czeską. Oddziaływanie realizacji zmian miejscowego planu będzie potencjalnie związane z lokalną niwelacją terenu, zajmowaniem powierzchni biologicznie czynnych oraz emisją hałasu i zanieczyszczeń do powietrza. Wpływy tego typu, ograniczane dodatkowo zapisami planu, będą miały charakter lokalny. Z tego względu realizacja ustaleń miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego nie będzie powodowała transgranicznego oddziaływania na środowisko.

13. Obszary problemowe

Na podstawie analizy ustaleń zawartych w przedstawionym do oceny projekcie MPZP oraz istniejących w jego granicach uwarunkowań środowiskowych nie wyznaczono obszarów problemowych.

Do kwestii potencjalnie problemowych można zaliczyć wprowadzanie, zgodnie z zapisami projektu dokumentu zabudowy mieszkaniowej wielorodzinnej i usługowej rejonie zlikwidowanych szybów kopalnianych (jednostki NN.50 MW/U, NN.56 MW). Realizacja zabudowy na takich obszarach winna zostać poprzedzona wykonaniem stosownych badań podłoża zgodnie z obowiązującym prawodawstwem, w celu określenia możliwości realizacji obiektów budowlanych, warunków ich posadowienia i konieczności zastosowania ewentualnych zabezpieczeń.

14. Rozwiązania mające na celu zapobieganie, ograniczanie lub kompensację przyrodniczą negatywnych oddziaływań na środowisko mogących być rezultatem realizacji projektowanego dokumentu, w szczególności na cele ochrony obszaru Natura 2000 oraz integralność tego obszaru

W ocenianym planie zagospodarowania przestrzennego wprowadzone zostały zapisy mające na celu zapobieganie negatywnym wpływom na środowisko lub ich ograniczaniu.

Zostały one opisane poniżej.

Ochrona powietrza atmosferycznego

W zakresie ochrony powietrza w projekcie MPZP ustala się:

– ograniczenie emisji pyłów związanych z wytwarzaniem energii cieplnej oraz z procesami inwestycyjnymi w budownictwie, gospodarce komunalnej, poprzez:

- a) zwiększenie zasięgu terenów objętych zorganizowanym systemem ciepłowniczym zasilanym z centralnych źródeł,
- b) stosowanie odnawialnych źródeł energii o mocy nie przekraczającej 100 Kw, z wyłączeniem urządzeń wykorzystujących moc wiatru,
- c) stosowanie konwencjonalnych sposobów zaopatrywania w ciepło z uwzględnieniem ograniczeń wynikających z przepisów ustawy *Prawo ochrony środowiska*,
- d) uwzględnienie wymagań „Programu ochrony powietrza dla terenu województwa śląskiego mającego na celu osiągnięcie poziomów dopuszczalnych substancji w powietrzu oraz pułapu stężenia ekspozycji”, w tym ograniczeń przyjętych *uchwałą Nr V/36/1/2017 Sejmiku Województwa Śląskiego z dnia 7 kwietnia 2017 r. w sprawie wprowadzenia na obszarze województwa śląskiego ograniczeń w zakresie eksploatacji instalacji, w których następuje spalanie paliw* (Dz. Urz. Woj. Śl. Z dnia 12 kwietnia 2017 r., poz. 2624),
- e) zakaz stosowania materiałów pyłących (w szczególności żużli energetycznych) do utwardzania docelowych (trwałych) nawierzchni dróg i miejsc parkingowych.

Ochronie powietrza atmosferycznego służą także zapisy projektu planu utrzymujące i prowadzące nowe tereny zieleni, zwłaszcza zieleni izolacyjnej. Zieleni izolacyjna, obok ograniczenia percepcji hałasu pełni także funkcję ograniczającą rozprzestrzenianie się zanieczyszczeń powietrza.

Ochrona środowiska gruntowo-wodnego

Zgodnie z ustaleniami przedstawionego do oceny dokumentu zakazuje się prowadzenia gospodarki ściekowej w sposób mogący spowodować przekroczenie dopuszczalnego poziomu parametrów, określających stan jakości wód powierzchniowych i podziemnych.

Ochrona przed nadmiernym hałasem

W zakresie ochrony przed hałasem w przedstawionym do oceny projekcie MPZP wyznacza się tereny zabudowy chronionej akustycznie i wprowadza się następujące zapisy:

- dla terenów zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej **MN**, mieszkaniowej niskiej intensywności **MNn** dopuszczalny poziom hałasu w środowisku przyjmuje się jak dla terenów zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej, zgodnie z przepisami odrębnymi z zakresu ochrony środowiska,
- dla terenów zabudowy mieszkaniowej wielorodzinnej **MW**, **MW/U** dopuszczalny poziom hałasu w środowisku przyjmuje się jak dla terenów zabudowy mieszkaniowej wielorodzinnej, zgodnie z przepisami odrębnymi z zakresu ochrony środowiska,
- dla terenów zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej i usługowej **MN/U** dopuszczalny poziom hałasu w środowisku przyjmuje się jak dla terenów zabudowy mieszkaniowo-usługowej, zgodnie z przepisami odrębnymi z zakresu ochrony środowiska, zgodnie z przepisami odrębnymi z zakresu ochrony środowiska,
- dla terenów ogrodów działkowych **ZD**, terenów zieleni parkowej **ZP** oraz terenów usług publicznych **UP** i terenów zabudowy usługowej – usług sportu i rekreacji **US** jak dla terenów rekreacyjno-wypoczynkowych.

Do działań sprzyjających ochronie przed hałasem wśród ustaleń projektu MPZP należy także utrzymanie w dotychczasowym użytkowaniu terenów zieleni, zwłaszcza zieleni izolacyjnej oraz wyznaczanie nowych terenów zieleni.

Ochrona przed promieniowaniem niejonizującym

W zakresie ochrony przed oddziaływaniem pól elektromagnetycznych w projekcie MPZP ustala się obowiązek uwzględniania dopuszczalnych wartości parametrów fizycznych dla miejsc dostępnych dla ludności, zgodnie z przepisami odrębnymi z zakresu ochrony środowiska.

15. Propozycje rozwiązań alternatywnych do rozwiązań zawartych w miejscowym planie zagospodarowania przestrzennego

Przedstawiony do oceny projekt MPZP w większości utrzymuje już istniejące zagospodarowanie. Jego zapisy przewidują także rozwój zabudowy, w tym zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej, wielorodzinnej, usługowej oraz infrastruktury drogowej na powierzchniach biologicznie czynnych, w tym częściowo zadrzewionych. W przypadku konieczności wycinki zieleni wysokiej korzystne byłoby jej przeprowadzenie poza okresem lęgowym ptaków lub po wizji terenowej potwierdzające możliwość przeprowadzenia wycinki w dowolnym czasie bez zagrożenia dla lokalnej awifauny, zwłaszcza ewentualnych gatunków chronionych. Generalnie wycinkę zieleni wysokiej należy

ograniczyć do niezbędnego minimum.

Zgodnie z ustaleniami planu zakłada się utrzymanie i realizację nowych terenów podlegających ochronie akustycznej w sąsiedztwie istniejących ciągów komunikacyjnych, gdzie poziomu hałasu są najwyższe. Projekt MPZP jednocześnie zawiera ustalenia służące ograniczeniu występowaniu tego zjawiska. Przewiduje się np. utrzymanie i wprowadzenie zieleni izolacyjnej. Zieleń taka powinna mieć postać pasów kilkupiętrowej, docelowo zwartej zieleni izolacyjnej. Powinny ją tworzyć polecane do tego typu lokalizacji gatunki, dobrze tolerujące panujące tu warunki, w miarę możliwości rośliny rodzime. W niektórych przypadkach nowo realizowanych terenów zabudowy (zwłaszcza mieszkaniowej jednorodzinnej) rozwiązaniem alternatywnym jest odsunięcie w miarę możliwości projektowanych obiektów od drogi tak, by były zlokalizowane poza zasięgiem ponadnormatywnego oddziaływania hałasu, a w przypadku zabudowy mieszkaniowej i usługowej lokowanie w pierwszej linii zabudowy względem ciągów komunikacyjnych zabudowy usługowej.

W obszarze terenów NN.50MW/U oraz NN.56 MW znajdują się zlikwidowane szyby kopalniane. Wprowadzanie zabudowy w rejonie zlikwidowanych szybów powinno zostać poprzedzone wykonaniem stosownych badań podłoża zgodnie z obowiązującym prawodawstwem, w celu określenia możliwości realizacji obiektów budowlanych, warunków ich posadowienia i konieczności zastosowania ewentualnych zabezpieczeń. Alternatywnym rozwiązaniem dla wprowadzania zabudowy rejon zlikwidowanych szybów jest pozostawienie wokół nich stref wolnych od zabudowy w postaci powierzchni biologicznie czynnych, kształtując je np. w kierunku zieleni osiedlowej – dla terenów NN.50MW/U i NN.56 MW zgodnie z zapisami planu ustala się minimalny procent powierzchni biologicznie czynnej na 40%.

Biorąc pod uwagę, że teren objęty projektem planu jest już w znacznej części zagospodarowany i zabudowany, a w zapisach projektu MPZP przedstawiono zapisy chroniące środowisko, możliwości wskazania rozwiązań alternatywnych są ograniczone.

16. Streszczenie w języku niespecjalistycznym

Prognoza oddziaływania na środowisko została opracowana w celu określenia wpływu na środowisko planowanego sposobu zagospodarowania terenu objętego projektem miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego (MPZP) miasta Sosnowca dla północnej części Klimontowa, w rejonie ulic: majora Henryka Hubala-Dobrzańskiego, marszałka Edwarda Rydza-Śmigłego i 11 Listopada.

Wymagania dotyczące zakresu merytorycznego prognozy zostały określone w art. 51 ust. 2 *Ustawy o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko* (tekst jednolity Dz.U. 2018, poz. 2081).

Do wykonania prognozy zastosowano metodę analizy systemowej; opierającą się na tworzeniu modeli i stosowaniu hipotez jako podstawy rozważań.

Teren objęty projektem miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego (MPZP) położony jest w środkowej części miasta Sosnowiec, w dzielnicy Klimontów.

Obszar opracowania zajmuje powierzchnię ok. 115 ha.

Granice terenu projektu planu wyznaczają:

- od północy – ulica marszałka Edwarda Rydza Śmigłego,
- od wschodu – rejon ulicy Jana Gacka,
- od południa – ulica majora Henryka Hubala-Dobrzańskiego,
- od zachodu – ulica 11 Listopada.

Aktualnie teren prognozy objęty jest jedynie częściowo obowiązującymi miejscowymi planami zagospodarowania przestrzennego. Dla fragmentów północno-wschodnich analizowanego obszaru obowiązuje MPZP przyjęty *Uchwałą Nr 649/XLVIII/98 Rady Miejskiej w Sosnowcu z dnia 26 marca 1998 r. w sprawie zmiany miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego dla 36 obszarów o numerach: 1, 8, 9, 11, 15b, 16, 17, 18, 25, 26, 30, 31, 32, 34, 35, 39, 41, 42 i 46, 43, 44, 49, 50, 51, 54, 55, 56, 57 i 57a, 58, 61, 64, 65, 69, 70 oraz 68, 68', 68'', w granicach miasta Sosnowca.*

W odniesieniu do obszaru objętego niniejszą prognozą zapisy powyższego dokumentu dotyczą obszarów nr 32 (pow. 5,5 ha, tereny ogrodów działkowych) oraz 56 (13,42 ha, wprowadzenie funkcji usługowo-produkcyjnej na terenie likwidowanej wówczas KWK „Porąbka-Klimontów”).

W projekcie przedstawionego do oceny projektu miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego ustalono następujące przeznaczenia terenów:

- **MN** – tereny zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej,
- **MN/U** – tereny zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej i usługowej,
- **MNn** – tereny zabudowy mieszkaniowej niskiej intensywności
- **MW** – tereny zabudowy mieszkaniowej wielorodzinnej,
- **MW/U** – tereny zabudowy mieszkaniowej wielorodzinnej i usługowej,
- **U** – tereny zabudowy usługowej,
- **UP** – tereny zabudowy usługowej – usług publicznych,
- **UKR** – tereny zabudowy usługowej – usług kultu religijnego,
- **US** – tereny zabudowy usługowej – usług sportu i rekreacji,

- **IE** – tereny infrastruktury technicznej – wodociągi,
- **ZP** – tereny zieleni urządzonej,
- **ZI** – tereny zieleni izolacyjnej,
- **ZD** – tereny ogrodów działkowych,
- **ZI/Kp** – tereny zieleni izolacyjnej i parkingów,
- **KDP** – teren placu publicznego,
- **KP** – tereny parkingów i garaży,
- **KD-Z** – tereny dróg publicznych – drogi zbiorcze,
- **KD-D** – tereny dróg publicznych – drogi dojazdowe,
- **KD-W** – tereny dróg wewnętrznych,
- **KD X** – tereny komunikacji – ciągi piesze.

Zapisy przedstawionego do oceny projektu MPZP w znacznej części utrzymują istniejące zagospodarowanie.

Do korzystnych dla środowiska skutków realizacji ustaleń planu zalicza się zachowanie oraz dalsze kształtowanie zieleni parkowej i izolacyjnej (jednostki: NN.4ZP, NN.7 ZP, NN. NN.34 ZI, NN.42 ZP, NN.52 ZP, NN.1 ZI, NN.27 ZI, NN.29 ZI, NN.49 ZI, NN.34 ZI, NN.2 ZI/KP, NN.2b ZI/KP). Przewiduje się także utrzymanie i poszerzenie terenu ogrodów działkowych (NN.51 ZD) poprzez zmianę dotychczasowego przeznaczenia ustalonego w obowiązującym mpzp (tereny usługowo-produkcyjne).

Zgodnie z ustaleniami projekt planu wprowadza się także przeznaczenie zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej (MN), mieszkaniowej wielorodzinnej (MW), mieszkaniowej niskiej intensywności (Mn), mieszkaniowej jednorodzinnej i usługowej (MN/U), mieszkaniowej wielorodzinnej i usługowej (MW/U), usługowej (U) oraz dróg publicznych – ulic zbiorczych (KD-Z) oraz dojazdowych (KD-D) na tereny dotychczas niezabudowane, biologicznie czynne, zajęte przez zielenie nieurządzone i urządzone (jednostki: NN.12 MW, NN.60 MN, NN.30 Mn, NN.11 MW, NN.56 MW, NN.50 MW/U, NN.2a U, NN.16 U, NN.40 U, NN.KD3 Z, NN.KD10 D). W przypadku fragmentów jednostek NN.50 MW/U i NN.56 MW realizacja zabudowy przewidziana jest w rejonie zlikwidowanych szybów kopalnianych. Kwestia ta została szerzej omówiona w rozdziale 15 niniejszej prognozy (Propozycje rozwiązań alternatywnych).

Zapisy projektu planu przewidują ponadto zmianę dotychczasowego przeznaczenia zagospodarowania terenu, wskazanego w obowiązującym MPZP, z funkcji usługowo-przemysłowej na tereny dróg publicznych – ulic zbiorczych (NN.KD3 Z) oraz na tereny zabudowy mieszkaniowej wielorodzinnej (NN.50 MW, NN.56 MW, NN.KD3 Z).

W czasie sporządzania prognozy oddziaływania na środowisko stosuje się różnorodne metody analityczne i waloryzacyjne. Aktualnie brak jest znormalizowanego nazewnictwa w tym zakresie. W niniejszym opracowaniu posłużono się między innymi następującymi metodami:

- w zakresie opisu stanu środowiska posłużono się metodami analitycznymi,
- w zakresie prognozowania wielkości oddziaływania na środowisko na etapie realizacji zmian miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego zastosowano prognozowanie przez

analogie, biorąc pod uwagę analizy i badania obszarów o podobnych zagospodarowaniu terenu, charakterze i funkcjach.

Podczas sporządzania niniejszej prognozy nie napotkano znaczących trudności, wynikających z niedostatków techniki lub luk we współczesnej wiedzy, które przeszkodziłyby w identyfikacji zagrożeń oraz ocenie oddziaływania na poszczególne elementy środowiska zmian wprowadzonych do projektu MPZP.

Jakość poszczególnych elementów środowiska takich jak powietrze, wody powierzchniowe czy wody podziemne na terenie województwa śląskiego, jak również w granicach miasta Sosnowiec, podlega monitoringowi prowadzonemu m.in. przez Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska (WIOŚ) w Katowicach. Z uwagi na zakres planu, ujęte w nim zapisy z zakresu ochrony środowiska oraz charakter wprowadzanych przeznaczeń terenów, za wystarczający uznaje się wspomniany powyżej monitoring prowadzony przez WIOŚ w Katowicach.

Stan środowiska na przedmiotowym terenie kształtowany jest nie tylko przez czynniki miejscowe, ale jest także wypadkową ich powiązań z otoczeniem.

Zgodnie z podziałem fizyczno-geograficznym Polski według Kondrackiego [1.2.21] teren objęty niniejszą prognozą znajduje się w zasięgu: prowincji Wyżyny Polskie (34), podprowincji Wyżyny Krakowsko-Częstochowskiej (341), makroregionu Wyżyna Śląska (341.1), mezoregionu Wyżyna Katowicka (341.13).

Obszar projektu planu położony jest w środkowej części Sosnowca. Teren opracowania w znacznej części jest już zabudowany. Sąsiaduje w większości z obszarami zabudowy: od południa głównie zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej, a od północy – wielorodzinnej. Za zachodnią granicą usytuowane jest centrum handlowe, stacja paliw oraz cmentarz parafialny. Tereny biologicznie czynne położone są głównie za wschodnią granicą i w rejonie granicy południowo-zachodniej obszaru planu. Na powierzchni biologicznie czynne przedmiotowego terenu składa się przede wszystkim obszar zieleni położony pomiędzy al. Wolności i ul. Jana Gacka, gdzie występują zarówno zadrzewienia i zakrzewienia, jak i powierzchnie pokryte w większości zielenią niską, położone na wschód od ul. Jana Gacka. Uzupełnia je zielenią towarzyszącą zabudowie, w tym np. zielenią osiedlową, towarzyszącą obiektom usługowym, terenom kościoła, ogrody działkowe i przydomowe oraz nasadzenia przydrożne.

Granice obszaru planu od zachodu, północy i południa wyznaczają ciągi komunikacyjne o znacznym natężeniu ruchu, a mianowicie – odpowiednio – ul. 11 Listopada, marsz. Edwarda Rydza-Śmigłego i ul. mjr. Henryka Hubala-Dobrzańskiego. Ograniczają one możliwości migracyjne lądowych organizmów, nie stanowią istotnej jednak bariery dla przemieszczania się ptaków oraz rozprzestrzenianie się diaspor roślin.

Na występującą obecnie w granicach projektu planu rzeźbę terenu wpływ wywarło jego zagospodarowanie i przeprowadzone w związku z tym niwelacje terenu. Rzędne wysokościowe obszaru opracowania kształtują się na poziomie od ok. 273 m n.p.m. w jego części południowo-wschodniej do ok. 305 m n.p.m. na jego północno-zachodnim skraju, w rejonie skrzyżowania ul. marsz. Edwarda Rydza-Śmigłego z ul. 11 Listopada oraz ok. 302 m n.p.m. przy południowo

-zachodniej granicy. Deniwelacje są więc dość znaczne, teren wyraźnie opada w kierunku wschodnim i północno-wschodnim, ku dolinie Bobrka.

Obszar projektu planu znajduje się w regionie wodnym Małej Wisły, w zasięgu dwóch jednolitych części wód podziemnych. Część wschodnia położona jest w granicach JCWPd nr 130 o kodzie europejskim PLGW2000130, natomiast część zachodnia leży w obszarze JCWPd nr 112 o kodzie PLGW2000112. Zgodnie z aktualnym *Planem Gospodarowania Wodami w obszarze dorzecza Wisły* stan ilościowy i stan chemiczny JCWPd nr 130 jest dobry, a jej ogólna ocena stanu dobra, natomiast dla JCWPd nr 112 stan ilościowy określono jako słaby, stan chemiczny jako dobry, a ogólną ocenę stanu JCWPd – jako słabą. Osiągnięcie celów środowiskowych dla obu JCWPd uznano za zagrożone.

Większość terenu objętego projektem MPZP (poza częścią wschodnią), zlokalizowana jest w zasięgu GZWP nr 329 „Zbiornik Bytom”. Zbiornik znajduje się pod wpływem eksploatacji górniczej, jednak wody zachowują na ogół dobry stan chemiczny i klasyfikowane są do II i III klasy (jedynie lokalnie do klasy IV). Izolacja zbiornika jest na przewarżającym obszarze słaba, stąd jest on podatny na zanieczyszczenia..

Teren objęty projektem MPZP znajduje się w zasięgu trzech udokumentowanych złóż węgla kamiennego. Należą do nich:

1. Złoże węgla kamiennego „Porąbka-Klimontów”, w granicach którego położona jest większa część obszaru opracowania z wyjątkiem fragmentu części zachodniej. Eksploatacja złoża została zaniechana w 1998 roku.
2. Złoże węgla kamiennego „Sosnowiec”, obejmujące swoim zasięgiem zachodni fragment obszaru opracowania. Eksploatacja złoża została zaniechana w 2012 roku.
3. Złoże węgla kamiennego „Saturn” z grupy pokładów 800, w zasięgu którego znajduje się niewielki, południowy fragment terenu objętego planem. Eksploatacja złoża została zaniechana w 1999 roku.

Ze względu na istniejące zagospodarowanie gleby występujące w granicach przedmiotowego terenu można zaliczyć obecnie w większości do grupy gleb antropogenicznych, z rzędu gleb urbanoziemnych. Występują tu także utwory typologicznie zaliczone do ekranosoli (gleby przykryte), gdzie powierzchnie przykrywające mają głównie postać asfaltu, bruku czy litego betonu. Na terenach ogrodów działkowych i przydomowych tworzą się ponadto hortisole – gleby, których naturalne właściwości zmienione zostały na skutek trwającej przez dłuższy czas uprawy i związanych z nią zabiegów agrotechnicznych, modyfikujących naturalną pokrywę glebową.

Pod względem hydrograficznym teren objęty projektem MPZP położony jest w strefie dorzecza Wisły. Na obszarze opracowania brak jest cieków i zbiorników wodnych. W odległości ok. 0,08 km od jego północno-wschodniej granicy bierze początek Rów Klimontowski, uchodzący do Bobrka. Sam Bobrek przepływa w odległości ok. 0,85 km za wschodnią granicą terenu planu.

Zgodnie z danymi publikowanymi przez Krajowy Zarząd Gospodarki Wodnej, omawiany obszar położony jest poza strefą zagrożenia powodzią oraz nie występuje tu również ryzyko powodzi.

Teren objęty projektem MPZP położony jest w zasięgu dwóch jednolitych części wód powierzchniowych (JCWP). Część zachodnia obszaru planu leży w granicach JCWP o nazwie „Przemsza od Zbiornika Przeczyce do ujścia Białej Przemszy” (kod: PLRW2000821279), natomiast część wschodnią obejmuje JCWP „Bobrek” (PLRW20005212889). Obie powyższe JCWP znajdują się w regionie wodnym Małej Wisły. JCWP „Przemsza od zbiornika Przeczyce do ujścia Białej Przemszy” posiada status silnie zmienionej części wód, natomiast „Bobrek” – naturalnej części wód. Zgodnie z materiałami archiwalnymi stan wymienionych wyżej JCWP jest zły. Występuje presja komunalna oraz przemysłowa, a osiągnięcie celów środowiskowych jest zagrożone ze względu na brak możliwości technicznych. W programie działań, zgodnie z zapisami *Ustawy – Prawo wodne*, zaplanowano działania obejmujące szczegółowe rozpoznanie i w rezultacie ograniczenie presji tak, aby możliwe było osiągnięcie wskaźników zgodnych z wartościami dobrego stanu lub potencjału ekologicznego oraz stanu chemicznego. Z uwagi jednak na czas niezbędny dla wdrożenia tego działania, a następnie konkretnych działań naprawczych oraz okres niezbędny, aby wdrożone działania przyniosły wymierne efekty, dobry stan i potencjał będzie mógł być osiągnięty do roku 2027.

Obszar objęty projektem miejscowego planu nie wyróżnia się szczególnymi walorami krajobrazowymi. Większą jego część zajmują tereny typowo miejskie, ze współczesną zabudową. Na pewne zróżnicowanie krajobrazu składa się obecność różnego typu zabudowy (wielokondygnacyjne i niższe bloki, zabudowa jednorodzinna, w tym kolonia domków fińskich, zabudowa usługowa) oraz kompleksu ogrodów działkowych i terenów niezagospodarowanych, pokrytych w części przez zadrzewienia (rejon al. Wolności i ul. Jana Gacka). Charakterystycznym elementem lokalnego krajobrazu jest Plac Papieski o powierzchni 2,5 ha. Dodatkowo przy północnej, zachodniej i południowej granicy omawianego obszaru przebiegają odznaczające się w lokalnym krajobrazie drogi o dużym natężeniu ruchu: dwupasmowe ulice marsz. Edwarda Rydza-Śmigłego i 11 Listopada oraz jednopasmowa ulica mjr. Henryka Hubala-Dobrzańskiego, gdzie od skrzyżowania z ul. Batalionów Chłopskich biegnie także linia tramwajowa.

Na terenie objętym projektem planu nie wyróżniono krajobrazów priorytetowych, określonych w audycie krajobrazowym oraz w planie zagospodarowania przestrzennego województwa śląskiego.

W granicach opracowania występują obiekty objęte ujęte w wykazie gminnej ewidencji zabytków, a mianowicie budynki usytuowane w rejonie ulic: mjr. Henryka Hubala-Dobrzańskiego i Jana Gacka, w obszarze działek o numerach ewidencyjnych 409/35, 409/36, 409/60, obręb Klimontów, z czego jeden z budynków nie został objęty ochroną w planie z uwagi na bardzo zły stan techniczny. Brak natomiast zabytków wpisanych w rejestr zabytków województwa śląskiego oraz stanowisk archeologicznych.

Ze względu na trwające od dłuższego czasu zagospodarowanie terenu objętego projektem MPZP pierwotne siedliska i zbiorowiska na przedmiotowym terenie nie zachowały się. Dotyczy to także obszarów sąsiednich. Obecnie, jak nadmieniono w powyższych rozdziałach niniejszej prognozy, znaczną część terenu opracowania zajmują obszary zabudowane, a występujące tu zadrzewienia mają charakter wybitnie wtórny i nie nawiązują nawet do naturalnych fitocenoz leśnych. Składa się na nie głównie zieleń wysoka będąca wynikiem procesów naturalnej sukcesji na

tereny nieużytkowane (np. rejon Alei Wolności i ul. Jana Gacka) oraz nasadzenia gatunków drzewiastych w ramach zieleni urządzonej. Zadrzewienia obu typów czasem ze sobą sąsiadują i nierzadko przenikają się. Dzieje się tak, kiedy wśród niekształtowanych nasadzeń lub w ich sąsiedztwie pojawiają się samosiejki drzew i krzewów.

Na powierzchniach zajętych w większości przez gatunki zielne występują głównie zbiorowiska budowane przez gatunki pospolite i częste, typowe dla siedlisk o charakterze ruderalnym, zaroślowym, okrajowym, charakterystyczne dla półnaturalnych zbiorowisk bylin kłaczowych, wyształcających się na nieużytkach, gdzieśniedzie nawiązujące także do muraw czy łąk. Lokalnie na nieużytkach licznie występują północnoamerykańskie nawłocie, przede wszystkim nawłoc kanadyjska *Solidago canadensis*, w mniejszym stopniu przez nawłoc późna *Solidago gigantea*.

W rejonie zabudowań występują elementy zieleni urządzonej, w postaci m.in. skwerów, trawników, żywopłotów, rabat, nasadzeń przydrożnych oraz ogrody przydomowe. We wschodniej części terenu opracowania położone są ogrody działkowe, wchodzące w skład ROD „Zagórze”.

Zarówno kwerenda literatury, jak i analiza istniejących obecnie warunków środowiska wskazują, że w granicach obszaru objętego projektem planu nie występują współcześnie uwarunkowania sprzyjające występowaniu cennych elementów flory. Nie notowano tu stanowisk gatunków rzadkich i/lub zagrożonych wyginięciem roślin, jak również przedstawicieli królestwa grzybów (mykobioty).

Biorąc pod uwagę istniejące aktualnie w granicach opracowania uwarunkowania ekologiczne można stwierdzić, że fauna przedmiotowego terenu reprezentowana jest głównie przez gatunki zsynantropizowane, występujące powszechnie na obszarach zurbanizowanych. Spośród kręgowców najliczniejszą grupę stanowią ptaki, z których część może gniazdować na obszarze objętym projektem planu. Występujące tu potencjalnie ssaki reprezentuje drobna zwierzyna, w tym przede wszystkim pospolite gryzonie czy np. kuna domowa *Martes foina*. Wśród zadrzewień pojawiać się mogą także chronione gatunki takie jak wiewiórka pospolita *Sciurus vulgaris* i jeż europejski *Erinaceus europaeus*. Okazjonalnie teren opracowania może być również odwiedzany przez np. lisa *Vulpes vulpes* czy zając szaraka *Lepus europaeus*. Na biologicznie czynnych obszarach otwartych i na terenach ogrodów działkowych występować może kret *Talpa europaea*. Na obszar planu również zalatywać mogą nietoperze. Lokalne warunki środowiska nie należą natomiast do sprzyjających bytowaniu płazów, a brak zbiorników wodnych czy terenów podmokłych uniemożliwia rozród przedstawicieli tej grupy kręgowców w granicach opisywanego obszaru.

Na terenie opracowania, podobnie jak na innych obszarach, najliczniej reprezentowana jest fauna bezkręgowców. Zaliczają się do niej głównie przedstawiciele owadów, pajęczaków, mięczaków, a także m.in. wijów, pierścienic i nicieni. Najliczniejszą, a przy tym najbardziej zróżnicowaną grupę stanowią owady.

Do chronionych gatunków zwierząt występujących lub potencjalnie występujących na charakteryzowanym obszarze zaliczają się przede wszystkim ptaki. Zdecydowana większość lokalnej awifauny objęta jest ścisłą ochroną gatunkową. Chronione częściowo są natomiast: gołąb miejski *Columba livia* forma *urbana*, kawka *Corvus monedula*, gawron *Corvus frugilegus* (osobniki w obszarze administracyjnym miast), sroka *Pica pica* i wrona siwa *Corvus cornix*. Siedliska sprzyjające przynajmniej czasowemu bytowaniu w granicach opracowania znajdować mogą także

inne chronione, choć dość często spotykane również na terenach miast ssaki, takie jak wiewiórki pospolite *Sciurus vulgaris* i jeże zachodnie *Erinaceus europaeus*, a spośród bezkręgowców np. trzmiele *Bombus* spp. i ślimak winniczek *Helix pomatia*. W granicach opracowania występować może także kret *Talpa europaea*, którego osobniki znajdują się poza terenem ogrodów, upraw ogrodnich, szkółek leśnych, trawiastych lotnisk, ziemnych konstrukcji hydrotechnicznych oraz obiektów sportowych objęte są częściową ochroną gatunkową.

Na terenie objętym projektem MPZP nie ustanowiono obszarowych obiektów chronionych w rozumieniu *Ustawy o ochronie przyrody*. Usytuowany jest natomiast pomnik przyrody ożywionej – okaz klona jawora *Acer pseudoplatanus*, rosnący tuż zachodniej granicy obszaru prognozy, przy ul. 11 Listopada.

Obszar planu został znacząco przekształcony antropogenicznie. W dużej mierze jest zagospodarowany i zabudowany. W jego granicach nie wyróżniono obszarów cennych, o podwyższonych walorach przyrodniczych.

Teren objęty niniejszą prognozą zlokalizowany jest poza istotnymi korytarzami ekologicznymi wyznaczonymi na terenie województwa śląskiego czy kraju.

Obecnie do głównych antropogenicznych oddziaływań i zagrożeń środowiska przedmiotowego obszaru należą:

- przekształcenia powierzchni ziemi i przeobrażenia szaty roślinnej i fauny,
- zagrożenia środowiska wodno-gruntowego, wód powierzchniowych i podziemnych,
- zanieczyszczenie powietrza,
- emisja hałasu,
- promieniowanie niejonizujące.

Zagadnienia te zostały szerzej omówione w rozdziale 5.2. niniejszej prognozy.

Poprzez brak realizacji ustaleń projektu planu zagospodarowania przestrzennego rozumie się sytuację pozostawienia obszaru w dotychczasowym stanie planistycznym.

Potencjalne zmiany w granicach opracowania będą związane z pogłębianiem się oddziaływań już tu występujących. Są one związane między innymi z emisją hałasu i zanieczyszczeń atmosferycznych. Dalsze przekształcenie środowiska w przypadku braku realizacji projektu MPZP na terenie opracowania może być potencjalnie związane z nieukierunkowaną zabudową, a dalsze zagospodarowanie odbywać się będzie w oderwaniu od lokalnych uwarunkowań środowiskowych. Brak przyjęcia i wprowadzania w życie zasad ochrony środowiska, przyrody, krajobrazu oraz ochrony, kształtowania ładu przestrzennego i krajobrazu określonych w projekcie MPZP przyczynić się może do pogorszenia się istniejących tu obecnie uwarunkowań.

Lasy ochronne to obszary leśne podlegające ochronie ze względu na pełnione funkcje, określone w *ustawie o lasach*. W granicach obszaru objętego planem, podobnie jak w jego bliskim sąsiedztwie, nie występują lasy, w tym lasy ochronne.

Grunty rolne i leśne podlegają ochronie z mocy *Ustawy o ochronie gruntów rolnych i leśnych*. W granicach omawianego terenu nie występują grunty rolne, brak również terenów leśnych.

Zasoby wodne podlegają ochronie na mocy ustawy *Prawo wodne*. Ustawa reguluje

gospodarowanie wodami zgodnie z zasadami zrównoważonego rozwoju. Ochronie podlegają między innymi wody podziemne i obszary ich zasilania. Ochrona ta polega na zmniejszaniu ryzyka zanieczyszczenia tych wód poprzez ograniczenie oddziaływania na obszary ich zasilania oraz na utrzymywaniu równowagi zasobów tych wód. Teren objęty projektem MPZP znajduje się w zasięgu GZWP nr 329 „Zbiornik Bytom”. Nie występują tu natomiast ujęcia wód podziemnych.

Obszar opracowania położony jest w zasięgu dwóch jednolitych części wód powierzchniowych (JCWP). Część zachodnia teren projektu planu leży w granicach JCWP o nazwie „Przemsza od Zbiornika Przeczyce do ujścia Białej Przemszy” (kod: PLRW2000821279), natomiast część wschodnią obejmuje JCWP „Bobrek” (PLRW20005212889). JCWP „Przemsza od zbiornika Przeczyce do ujścia Białej Przemszy” posiada status silnie zmienionej części wód, natomiast „Bobrek” – naturalnej części wód, a stan wymienionych wyżej JCWP jest zły.. Osiągnięcie celów środowiskowych jest zagrożone ze względu na brak możliwości technicznych, dobry stan i potencjał będzie mógł być osiągnięty do roku 2027.

Teren projektu MPZP znajduje się w zasięgu dwóch jednolitych części wód podziemnych: JCWPd nr 130 o kodzie europejskim PLGW2000130 oraz JCWPd nr 112 o kodzie PLGW2000112. Zgodnie z aktualnym *Planem Gospodarowania Wodami w obszarze dorzecza Wisły* stan ilościowy i stan chemiczny JCWPd nr 130 jest dobry, a jej ogólna ocena stanu dobra, natomiast dla JCWPd nr 112 stan ilościowy określono na słaby, stan chemiczny na dobry, a ogólną ocenę stanu JCWPd jako słabą. Osiągnięcie celów środowiskowych w przypadku powyższych JCWPd uznano za zagrożone.

W przedstawionym do oceny projekcie MPZP wprowadzono zapisy służące ochronie wód powierzchniowych i podziemnych. Zgodnie z ustaleniami przedstawionego do oceny dokumentu zakazuje się prowadzenia gospodarki ściekowej w sposób mogący spowodować przekroczenie dopuszczalnego poziomu parametrów, określających stan jakości wód powierzchniowych i podziemnych. Wprowadza się także obowiązek docelowego odprowadzania ścieków do systemu kanalizacji miejskiej. W związku z tym należy przyjąć, że realizacja ustaleń planu nie przyczyni się do pogorszenia się ich stanu.

Udokumentowane złoża kopalin podlegają ochronie na mocy ustawy *Prawo ochrony środowiska* oraz ustawy *Prawo geologiczne i górnicze*.. W ocenianym projekcie MPZP uwzględniono występowanie trzech udokumentowanych złóż węgla kamiennego: „Porąbka-Klimontów”, „Sosnowiec” oraz „Saturn”. Zapisy projektu planu nie wprowadzają zakazu eksploatacji złóż kopalin.

Klimat akustyczny podlega ochronie na mocy *Rozporządzenia w sprawie dopuszczalnych poziomów hałasu*. W granicach terenu objętego planem występuje zabudowa chroniona akustycznie. W zakresie ochrony przed hałasem w przedstawionym do oceny projekcie MPZP wskazuje się tereny takiej zabudowy i wprowadza dla nich stosowne zapisy.

Walory krajobrazowe podlegają ochronie na mocy *ustawy o ochronie przyrody*. Teren objęty projektem MPZP został wybitnie przekształcony antropogenicznie i nie wyróżnia się szczególnymi walorami krajobrazowymi. Nie wyznaczono tu krajobrazów priorytetowych określonych w audycie krajobrazowym oraz planie zagospodarowania przestrzennego województwa

W ramach kształtowania i ochrony krajobrazu krajobrazu w przedstawionym do oceny projekcie MPZP wprowadzono szereg zapisów. W obrębie wyznaczonych terenów zieleni ustala się zakaz

realizacji budynków, z zastrzeżeniem uwzględnienia pozostałych ustaleń planu. Wprowadza się także zasady ochrony dziedzictwa kulturowego i zabytków. W granicach terenu objętego planem występują obiekty objęte ochroną konserwatorską, ujęte w wykazie gminnej ewidencji zabytków. Należą do nich budynki położone przy ulicy mjr. Henryka Hubala-Dobrzańskiego/ul. Jan Gacka w obszarze działek o numerach ew. 409/35, 409/36, 409/60, obręb Klimontów. W odniesieniu do tych obiektów ustala się szczegółowe nakazy i zakazy. Zapisy projektu planu obejmują także szereg szczegółowych ustaleń i zasad, wynikających z potrzeb kształtowania i ochrony ładu przestrzennego oraz przestrzeni publicznych.

Flora i fauna podlega ochronie na mocy ustawy *Prawo ochrony środowiska* oraz *Ustawy o ochronie przyrody*. Z terenu objętego projektem MPZP nie wykazywano stanowisk roślin i grzybów chronionych i/lub zagrożonych wyginięciem, tzn. ujętych w wykazach *czerwonych list* i *czerwonych ksiąg*. Objęta ochroną gatunkową jest natomiast zdecydowana większość występujących lub potencjalnie występujących na tym terenie ptaków (wyjątkiem w tej kwestii jest np. grzywacz *Columba palumbus*). Realizacja zapisów projektu MPZP dotycząca wprowadzania zabudowy na tereny biologicznie czynne pociągać będzie za sobą w niektórych miejscach konieczność wycinki drzew i krzewów. Usuwanie zieleni wysokiej odbywać się może po uzyskaniu stosownych zezwoleń, poprzedzonych wizją przyrodniczą pod kątem kontroli ewentualnego występowania gniazd ptasich, dziuplastych drzew i budek lęgowych, poza okresem lęgowym. W granicach opracowania, zgodnie z zapisami planu, pozostawia się część terenów zielonych i wyznacza się nowe obszary m.in. zielni parkowej i ogrodów działkowych. Biorąc powyższe pod uwagę oraz fakt, że również w sąsiedztwie terenu objętego planem występują siedliska sprzyjające bytowaniu i gniazdowaniu przedstawicieli awifauny, należy przyjąć, że realizacja ustaleń projektu MPZP nie wpłynie negatywnie na lokalne zasoby gatunków chronionych ptaków.

Na terenie objętym projektem planu zlokalizowany jest pomnik przyrody ożywionej – klon jawor *Acer pseudoplatanus*, rosnący przy zachodniej granicy terenu opracowania, przy ul. 11 Listopada. Obiekt ten został wskazany w projekcie planu. W bezpośrednim sąsiedztwie charakteryzowanego obszaru występuje ponadto 6 okazów pomnikowych drzew. Zgodnie z ustaleniami dokumentu nie przewiduje się zagospodarowania w rejonie pomników przyrody, jak również nie planuje się innych działań, które mogłyby negatywnie oddziaływać na te obiekty chronione.

W obszarze planu ani w jego bezpośrednim sąsiedztwie nie występują obszarowe formy ochrony przyrody w rozumieniu *Ustawy o ochronie przyrody*. Najbliżej położone obszary chronione, położonych poza granicami przedmiotowego terenu wyszczególniono w rozdziale 5.1.11. niniejszej prognozy. Ze względu na lokalny charakter skutków realizacji ustaleń przedstawionego do oceny projektu MPZP i odległość od obszarów chronionych należy stwierdzić, że realizacja ta nie wpłynie negatywnie na obiekty podlegające ochronie.

Analiza przedstawionego do oceny projektu MPZP pozwala stwierdzić, że jego zapisy generalnie wpisują się w cele ochrony środowiska ustanowione na szczeblu międzynarodowym i krajowym oraz w ustalenia *Strategicznego planu adaptacji dla sektorów i obszarów wrażliwych na zmiany klimatu do roku 2020 z perspektywą do roku 2030*, a także *Uchwały Nr V/36/1/2017 Sejmiku Województwa Śląskiego z dnia 7 kwietnia 2017 r. w sprawie wprowadzenia na obszarze*

województwa śląskiego ograniczeń w zakresie eksploatacji instalacji, w których następuje spalanie paliw (tzw. uchwały antysmogowej).

Na terenie objętym projektem miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego ani w jego sąsiedztwie nie występują obszarowe formy ochrony przyrody, w tym obszary sieci Natura 2000. Najbliżej granic charakteryzowanego terenu położone są następujące obiekty chronione w ramach sieci Natura 2000:

- specjalny obszar ochrony siedlisk Natura 2000 „Torfowisko Sosnowiec-Bory” (PLH240038) usytuowany ok. 4,56 km w kierunku na wschód od terenu opracowania,
- specjalny obszar ochrony siedlisk Natura 2000 „Łąki w Sławkowie” (PLH240043) położony ok. 7,79 km w kierunku na północny wschód od granic obszaru planu,
- specjalny obszar ochrony siedlisk Natura 2000 „Lipienniki w Dąbrowie Górniczej” (PLH240037), zlokalizowany ok. 9,66 km na północ od terenu opracowania.

Ze względu na charakter i skalę prognozowanych oddziaływań związanych z realizacją zapisów ocenianego projektu MPZP oraz odległość od wymienionych powyżej terenów chronionych, nie przewiduje się wpływu działań wynikających z ustaleń planu na obszary wymienione wyżej obszary natura 2000, w tym na ich integralność i cele ochrony.

Obecnie w granicach opracowania dominują obszary zagospodarowane. Mając na względzie obecny stan środowiska przyrodniczego obszaru objętego MPZP oraz jego przekształcenie antropogeniczne, jak również uwzględniając w szerszym ujęciu jego otoczenie oraz skalę projektowanych zamierzeń planistycznych, należy stwierdzić, iż realizacja planu w granicach przedmiotowego terenu nie będzie związana ze znaczącym oddziaływaniem na środowisko przyrodnicze.

Obszar objęty niniejszą prognozą zlokalizowany jest w odległości ok. 45 km od południowej granicy Państwa z Republiką Czeską. Oddziaływanie realizacji zmian miejscowego planu będzie potencjalnie związane z lokalną niwelacją terenu, zajmowaniem powierzchni biologicznie czynnych oraz emisją hałasu i zanieczyszczeń do powietrza. Wpływy tego typu, ograniczane dodatkowo zapisami planu, będą miały charakter lokalny. Z tego względu realizacja ustaleń miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego nie będzie powodowała transgranicznego oddziaływania na środowisko.

Na podstawie analizy ustaleń zawartych w przedstawionym do oceny projekcie MPZP oraz istniejących w jego granicach uwarunkowań środowiskowych nie wyznaczono obszarów problemowych. Do kwestii potencjalnie problemowych można zaliczyć wprowadzanie, zgodnie z zapisami projektu dokumentu zabudowy mieszkaniowej wielorodzinnej i usługowej rejonie zlikwidowanych szybów kopalnianych (jednostki NN.50 MW/U, NN.56 MW). Realizacja zabudowy na takich obszarach winna zostać poprzedzona wykonaniem stosownych badań podłoża zgodnie z obowiązującym prawodawstwem, w celu określenia możliwości realizacji obiektów budowlanych, warunków ich posadowienia i konieczności zastosowania ewentualnych zabezpieczeń.

W ocenianym planie zagospodarowania przestrzennego wprowadzone zostały zapisy mające na celu zapobieganie negatywnym wpływom na środowisko lub ich ograniczaniu. Zostały one opisane poniżej.

Ochrona powietrza atmosferycznego

W zakresie ochrony powietrza w projekcie MPZP ustala się:

– ograniczenie emisji pyłów związanych z wytwarzaniem energii cieplnej oraz z procesami inwestycyjnymi w budownictwie, gospodarce komunalnej, poprzez:

- a) zwiększenie zasięgu terenów objętych zorganizowanym systemem ciepłowniczym zasilanym z centralnych źródeł,
- b) stosowanie odnawialnych źródeł energii o mocy nie przekraczającej 100 Kw, z wyłączeniem urządzeń wykorzystujących moc wiatru,
- c) stosowanie konwencjonalnych sposobów zaopatrywania w ciepło z uwzględnieniem ograniczeń wynikających z przepisów ustawy *Prawo ochrony środowiska*,
- d) uwzględnienie wymagań „Programu ochrony powietrza dla terenu województwa śląskiego mającego na celu osiągnięcie poziomów dopuszczalnych substancji w powietrzu oraz pułapu stężenia ekspozycji”, w tym ograniczeń przyjętych *uchwałą Nr V/36/1/2017 Sejmiku Województwa Śląskiego z dnia 7 kwietnia 2017 r. w sprawie wprowadzenia na obszarze województwa śląskiego ograniczeń w zakresie eksploatacji instalacji, w których następuje spalanie paliw* (Dz. Urz. Woj. Śl. Z dnia 12 kwietnia 2017 r., poz. 2624),
- e) zakaz stosowania materiałów pyłących (w szczególności żużli energetycznych) do utwardzania docelowych (trwałych) nawierzchni dróg i miejsc parkingowych.

Ochronie powietrza atmosferycznego służą także zapisy projektu planu utrzymujące i prowadzące nowe tereny zieleni, zwłaszcza zieleni izolacyjnej. Zieleń izolacyjna, obok ograniczenia percepcji hałasu pełni także funkcję ograniczającą rozprzestrzenianie się zanieczyszczeń powietrza.

Ochrona środowiska gruntowo-wodnego

Zgodnie z ustaleniami przedstawionego do oceny dokumentu zakazuje się prowadzenia gospodarki ściekowej w sposób mogący spowodować przekroczenie dopuszczalnego poziomu parametrów, określających stan jakości wód powierzchniowych i podziemnych.

Ochrona przed nadmiernym hałasem

W zakresie ochrony przed hałasem w przedstawionym do oceny projekcie MPZP wyznacza się tereny zabudowy chronionej akustycznie i wprowadza się następujące zapisy:

- dla terenów zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej MN, mieszkaniowej niskiej intensywności MNn dopuszczalny poziom hałasu w środowisku przyjmuje się jak dla terenów zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej, zgodnie z przepisami odrębnymi z zakresu ochrony środowiska,
- dla terenów zabudowy mieszkaniowej wielorodzinnej MW, MW/U dopuszczalny poziom hałasu w środowisku przyjmuje się jak dla terenów zabudowy mieszkaniowej wielorodzinnej, zgodnie z przepisami odrębnymi z zakresu ochrony środowiska,
- dla terenów zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej i usługowej MN/U dopuszczalny poziom hałasu w środowisku przyjmuje się jak dla terenów zabudowy mieszkaniowo-usługowej, zgodnie z przepisami odrębnymi z zakresu ochrony środowiska, zgodnie z przepisami odrębnymi z zakresu ochrony środowiska,

- dla terenów ogrodów działkowych ZD, terenów zieleni parkowej ZP oraz terenów usług publicznych UP i terenów zabudowy usługowej – usług sportu i rekreacji US jak dla terenów rekreacyjno-wypoczynkowych.

Do działań sprzyjających ochronie przed hałasem wśród ustaleń projektu MPZP należy także utrzymanie w dotychczasowym użytkowaniu terenów zieleni, zwłaszcza zieleni izolacyjnej oraz wyznaczanie nowych terenów zieleni.

Ochrona przed promieniowaniem niejonizującym

W zakresie ochrony przed oddziaływaniem pól elektromagnetycznych w projekcie MPZP ustala się obowiązek uwzględniania dopuszczalnych wartości parametrów fizycznych dla miejsc dostępnych dla ludności, zgodnie z przepisami odrębnymi z zakresu ochrony środowiska.

Przedstawiony do oceny projekt MPZP w większości utrzymuje już istniejące zagospodarowanie. Jego zapisy przewidują także rozwój zabudowy, w tym zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej, wielorodzinnej, usługowej oraz infrastruktury drogowej na powierzchniach biologicznie czynnych, w tym częściowo zadrzewionych. W przypadku konieczności wycinki zieleni wysokiej korzystne byłoby jej przeprowadzenie poza okresem lęgowym ptaków lub po wizji terenowej potwierdzające możliwość przeprowadzenia wycinki w dowolnym czasie bez zagrożenia dla lokalnej awifauny, zwłaszcza ewentualnych gatunków chronionych. Generalnie wycinkę zieleni wysokiej należy ograniczyć do niezbędnego minimum.

Zgodnie z ustaleniami planu zakłada się utrzymanie i realizację nowych terenów podlegających ochronie akustycznej w sąsiedztwie istniejących ciągów komunikacyjnych, gdzie poziomu hałasu są najwyższe. Projekt MPZP jednocześnie zawiera ustalenia służące ograniczeniu występowaniu tego zjawiska. Przewiduje się np. utrzymanie i wprowadzenie zieleni izolacyjnej. Zieleń taka powinna mieć postać pasów kilkupiętrowej, docelowo zwartej zieleni izolacyjnej. Powinny ją tworzyć polecane do tego typu lokalizacji gatunki, dobrze tolerujące panujące tu warunki, w miarę możliwości rośliny rodzime. W niektórych przypadkach nowo realizowanych terenów zabudowy (zwłaszcza mieszkaniowej jednorodzinnej) rozwiązaniem alternatywnym jest odsunięcie w miarę możliwości projektowanych obiektów od drogi tak, by były zlokalizowane poza zasięgiem ponadnormatywnego oddziaływania hałasu, a w przypadku zabudowy mieszkaniowej i usługowej lokowanie w pierwszej linii zabudowy względem ciągów komunikacyjnych zabudowy usługowej.

W obszarze terenów NN.50MW/U oraz NN.56 MW znajdują się zlikwidowane szyby kopalniane. Wprowadzanie zabudowy w rejonie zlikwidowanych szybów powinno zostać poprzedzone wykonaniem stosownych badań podłoża zgodnie z obowiązującym prawodawstwem, w celu określenia możliwości realizacji obiektów budowlanych, warunków ich posadowienia i konieczności zastosowania ewentualnych zabezpieczeń. Alternatywnym rozwiązaniem dla wprowadzania zabudowy rejon zlikwidowanych szybów jest pozostawienie wokół nich stref wolnych od zabudowy w postaci powierzchni biologicznie czynnych, kształtując je np. w kierunku zieleni osiedlowej – dla terenów NN.50MW/U i NN.56 MW zgodnie z zapisami planu ustala się minimalny procent powierzchni biologicznie czynnej na 40%.

Biorąc pod uwagę, że teren objęty projektem planu jest już w znacznej części zagospodarowany i zabudowany, a w zapisach projektu MPZP przedstawiono zapisy chroniące środowisko, możliwości

wskazania rozwiązań alternatywnych są ograniczone.